

Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

NMBUs Kvalitetsmelding

2019

Foto: Gisle Bjørneby

Innhold

Forord.....	3
1 Sammenheng	4
2 Innledning.....	5
3 Vurdering av kvaliteten innenfor kvalitetsområdene	6
3.1 Inntak:.....	6
3.2 Rammekvalitet	8
3.3 Programdesign og ledelse	10
3.4 Læring (undervisning og vurdering)	12
3.5 Relevans	15
3.6 Læringsutbytte	17
4 Hvordan arbeid innen kvalitetsområdene påvirker virksomhetsmål og styringsparametere.	19
5 Status for gjennomførte tiltak i 2019 og tiltak for 2020.	22
5.1 Status for gjennomførte tiltak i 2019	22
5.2 Tiltak for 2020	22
6 Evaluering av kvalitetssystemet for utdanning	24
6.1 Revidering av systembeskrivelsen.....	24
6.2 NOKUTs periodisk tilsyn med NMBUs systematiske kvalitetsarbeid	24
Vedlegg 1 Noen utvalgte nøkkeltall for kvalitet	25
Vedlegg 2 Status for gjennomførte tiltak i 2019	31

Forord

Kvalitetsmeldingen er rektors rapport til universitetsstyret om arbeidet som har blitt gjort på studiekvalitetsområdet i 2019 og det arbeidet som planlegges for 2020. Meldingen skal utfylle den løpende styringsinformasjonen og årsrapporten, og være en støtte for styret i arbeidet med å møte årlige krav og forventninger i tildelingsbrevet og med å utvikle NMBU som utdanningsinstitusjon med høy kvalitet på utdanningen.

Kvalitet i utdanning er vanskelig både å definere og å måle. Vi kan likevel si at vi har lyktes med å gi utdanning av høy kvalitet når studentene våre oppnår høyt læringsutbytte av emnene i programmene våre, og når vi utdanner kompetente kandidater som har relevante kunnskaper og ferdigheter til dagens og framtidens arbeidsliv. Det å sikre kvalitet i utdanningen handler derfor om å legge til rette for god læring og høy relevans i studieprogrammene.

Forskning innen pedagogikk og nevrovitenskap har gitt oss kunnskap om hvilke faktorer som påvirker læring. Vi vet for eksempel at studenters læring øker med grad av egenaktivitet, oppmerksomhets- og bevissthetsnivå. Videre vet vi at disse igjen avhenger av følelsen av personlig motivasjon for og relevans av det som skal læres. God utdanning handler derfor blant annet om å ha forskningsbaserte, relevante og motiverende emner og studentaktiverende læringsformer med rom for kreative prosesser, samarbeid og repetisjon.

Kunnskap bygger på kunnskap, og læringseffekten øker også dersom ny lærdom kan relateres til det man tidligere har lært. God programdesign hvor emner bygger på hverandre og samstemthet mellom læringsutbytter, læringsformer og vurderingsformer øker sjansene for at kunnskap integreres på en effektiv måte hos studentene og gir god helhetsforståelse av læringsmålene i programmene.

I tillegg er god læring avhengig av en del rammekvaliteter. Grunnleggende for læring er for eksempel trivsel, trygghet og et godt læringsmiljø. Det fysiske, organisatoriske og psykososiale læringsmiljøet og det faglige miljøet rundt utdanningene er derfor svært viktige kvalitetsfaktorer.

Ved å ha et kvalitetssystem som bygger opp om og stimulerer disse faktorene, som vi vet øker læringskvaliteten, kan vi være rimelig sikre på at vi utvikler og forbedrer kvaliteten på våre studier. Ved NMBU har vi derfor definert seks kvalitetsområder i vårt kvalitetssystem: Inntak (rekruttering), rammekvalitet, programdesign og programledelse, læring (undervisning og vurdering), relevans (samfunn og arbeidsliv) og læringsutbytte. Kvalitetsområdene er nedfelt som oppmerksomhetspunkter i de systematiske prosessene for utvikling av emner, studieprogram og portefølje ved NMBU.

Solve Sæbø

Prorektor for utdanning

1 Sammendrag

Rapporteringen fra fakultetene viser at studieprogrammene jevnt over holder en god kvalitet, og at det legges en stor innsats i å utvikle emner og programmer. På institusjonsnivå har det i 2019 vært gjennomført en rekke tiltak for å bygge opp under NMBUs mål. Enkelte tiltak er i fortsatt i prosess og flere av disse vil videreføres som del av den daglige driften eller det kontinuerlige utviklingsarbeidet i ulike enheter. Vurderingene av status og tiltak innen de seks kvalitetsområdene (kapittel 3) viser at det totale kvalitetsarbeidet er omfattende, at det er god bredde i arbeidet, at det er god effekt av en rekke tiltak og at studentene i stor grad er tilfredse med kvaliteten i NMBUs studier. Disse vurderingene danner også grunnlaget for det videre kvalitetsarbeidet, og det er identifisert sju overordnede tiltak for studiekvalitetsarbeidet for 2020 (kapittel 5):

- Gjennomstrømming – Denne er fortsatt for lav på bachelorprogrammene, og resultatet er under ambisjonen i årsplanen. Det vil bli ytterligere fokus på og tiltak for å øke gjennomføring i 2020.
- Veterinærhøgskolen til Campus Ås - Et av hovedtiltakene i 2020 er å sikre en god prosess og gjennomføring av samlokaliserings-prosjektet og flytting av Veterinærhøgskolen til Campus Ås.
- Utdanningstransformasjonen - I 2020 vil det settes fokus på transformasjon av utdanningen. I dette ligger en operasjonalisering av læringsfilosofien gjennom å tilrettelegge for samstemt undervisnings og vurdering, blant annet ved å vurdere ny semesterstruktur.
- Kunnskapsinnhenting om relevans og tverrfaglighet hos kandidater - Det vil arbeides videre med tverrfaglighet i studieprogrammene og emner som gir studentene tverrfaglighetskompetanse. Forbedret systematisk kunnskap om relevans i utdanningen skal skapes gjennom å sikre ekstern medvirkning på programnivå. Både relevans av programmer og studenters tverrfaglige kompetanse skal kartlegges gjennom en kandidatundersøkelse i 2020.
- Mentorordning - Inneværende år benyttes til å planlegge videreutvikling av mentorordning(er) for universitetet i 2021.
- Handlingsplan for universell utforming og psykososialt studiemiljø - Det skal gjøres et videre arbeid for universell utforming (særlig innen IKT) og med oppfølging av psykososial helse gjennom en ny handlingsplan.
- Nøkkeltall for måling av kvalitet i utdanningen - Over tid har man erfart at styringsparametere og virksomhetsmål ikke er spesielt egnede verktøy til å måle studiekvalitet eller effekt av kvalitetsarbeidet. Det skal derfor i 2020 gjøres et arbeid med å identifisere nøkkeltall innenfor hvert av de seks kvalitetsområdene i kvalitetssystemet.

Det er viktig å påpeke at de viktigste tiltakene for kvalitetsutvikling gjøres tett på studenten og i studieprogrammet og i de ulike emner på fakultetene. Det gode utviklingsarbeidet som gjøres i programmiljøene videreføres, og tiltak og utvikling følges opp av dekanene. I 2019 er om lag halvparten av NMBUs programmer i ulike faser av periodiske evalueringer (egenevaluering, ekstern evaluering, oppfølging og tiltaksarbeid). Dette forventes å gi grunnlag for gode utviklingsmuligheter for å utvikle studiene i tråd med fremtidens behov og NMBUs strategi. Nye program-evalueringer igangsettes i 2020 og de pågående følges opp.

I 2019 har NOKUT evaluert NMBUs kvalitetssystem, og NOKUTs konklusjon er at det systematiske kvalitetsarbeidet ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet er tilfredsstillende. Fagkyndig komité skriver at både dokumentasjonen og intervjuene vitner om at NMBU har en solid kvalitetskultur med et sterkt engasjement for utdanning og kvalitet blant ledelse, ansatte og studenter på alle nivåer. Rapporten inneholder for øvrig også råd og anbefalinger til videreutvikling og forbedring av kvalitetsarbeidet. NMBU vil ta med seg innspillene i videre arbeid, og noen av anbefalingene er allerede innarbeidet i tiltakslisten for 2020.

2 Innledning

Kvalitetsmeldingen, som er rektors rapport til universitetsstyret om arbeidet som har blitt gjort på studiekvalitetsområdet i 2019 og det arbeidet som planlegges for 2020, skiller seg fra tidligere år ved at den er bygget opp omkring NMBUs kvalitetsområder. Det vil gjøre det enklere å knytte tiltak og resultater til kvalitetssystemet, og vil også være mer i samsvar med fakultetenes rapportering til studieadministrasjonen. Rapporteringen knyttes til kvalitetsområdene, men skjer fremdeles med utgangspunkt i mål og styringsparametere på utdanningsområdet.

Det arbeides med en rekke tiltak, både løpende og enkeltstående, på universitets-, fakultets- og programnivå. Det er sentrale fellestiltak for NMBU som beskrives i meldingen. Den samlede tiltaksporteføljen på utdanningsområdet vil fremkomme av kvalitetsmeldingen, fakultetenes årsplaner og programrapporter. Disse skal bidra til økt måloppnåelse på utdanningsområdet.

Kvalitetsmeldingen omtaler ikke status og arbeid innen forskerutdanningen, da dette vil fremkomme av Årsrapport for forskerutdanningen.

3 Vurdering av kvaliteten innenfor kvalitetsområdene

3.1 Inntak:

Rekruttering, informasjon, opptak og mottak. Studentenes startkompetanse påvirker studentenes læringsbane og det læringsutbyttet de vil ha som ferdige kandidater. Startkompetansen innbefatter både den generelle og den spesifikke faglige kompetansen studentene har med seg, og også studentenes motivasjon, ambisjon og nysgjerrighet.

Utvikling av søkerfall

Søkningen til NMBU var i 2019 større enn noensinne, og for flere av studieprogrammene er poenggrensene økt. Søkningen til høyere studier totalt for hele sektoren sank ellers i forhold til fjoråret. NMBUs sterke merkevare og mangfoldet av studieprogram ved NMBU treffer godt i markedet. «Det grønne skiftet» og NMBUs fokus på bærekraftspørsmålene er med på å gjøre NMBU aktuell og programmene attraktive. Til tross for god søkning totalt til studier ved NMBU, er det til dels stor variasjon i opptakspoeng mellom de ulike studieprogrammene, og opptakstillene og rapporteringen fra fakultetene viser at NMBU har enkeltprogram hvor det er vesentlig at antallet søkere økes.

Enkelte program fyller ikke opp sine opptaksrammer, og dette kan gi utfordringer med varierende inntakskvalitet og klassestørrelse som ikke blir tilstrekkelig stor for å skape et godt læringsmiljø. Studentenes startkompetanse er viktig for det videre studieløpet og for hvordan NMBU kan tilrettelegge for at studentene når sitt læringsutbytte. Flere program med lav søkning har gjennomført eller er i prosess med periodiske evalueringer der dette er tema, og evalueringene følges opp med handlingsplaner. Programmer med lav søkning følges også opp med fakultetene i styringsdialogen.

Måltrettet studentrekruttering

Fakultetene rapporterer om at det er vesentlig for god inntakskvalitet å sørge for godt kvalifiserte 1.prioritetssøkere. Disse gir både økt møtt-tall, redusert frafall og økt gjennomføring for studiene samt redusert arbeid med opptak og videre administrativ oppfølging.

I kommunikasjonsavdelingens spørreundersøkelse for nye studenter høsten 2019, var følgende tre årsaker viktigst for hvorfor de hadde valgt NMBU som studiested:

- «Utdanningen finnes bare på NMBU» (21,6 %)
- «Miljøprofilen/bærekraftprofilen til NMBU» (16,2 %)
- «Hørt at det er godt sosialt miljø» (15,9%).

NMBUs unike programportefølje og miljøprofil samt det unike studentmiljøet må fortsatt stå sentralt i vår markedsføring. Videre er NMBUs nettsider den klart viktigste informasjonskilden ved valg av studiested (38,9 %), etterfulgt av venner/bekjente (12,4%) og familie (8,4 %). Det er viktig at studieinformasjonen skaper et realistisk bilde av hva som forventes av studentene og hva NMBU tilbyr. Dette gir de beste forutsetningene både for best mulig inntaksnivå og best forutsetning for at studentene gjennomfører og tilegner seg et høyest mulig læringsutbytte. Kommunikasjonsavdelingen har i 2019 arbeidet med økt brukervennlighet og bedre søkerfunksjonalitet på studiesidene. Dette er grep som man ikke vil se effekten av på søker- og oppmøtetall før eventuelt i 2020. Flere fakulteter har arbeidet eller planlegger større arbeid med web-presentasjonen av studieprograminformasjonen. Det ble også på slutten av 2019 satt i gang et arbeid med målrettet internasjonal markedsføring ovenfor relevante samarbeidspartnere, hvor NMBU ønsker å tiltrekke seg studenter.

Behov for å utvikle strategi for det lokale opptaket

Mens det eksisterer en god strategi for opptaket til grunnutdanningene, er ikke det samme tilfellet for opptak til 2-årig master eller opptak på høyere årstrinn. Fakulteter melder om at det er usikkerhet rundt hvor mange som møter til 2-årig master, og at det er behov for å se tiltak for det lokale opptaket. I 2019 ble tilbud om studieplass gjennom det lokale opptaket sendt ut tidligere enn før (før søknadsfristen var utløpt) i håp om at dette skulle gi høyere oppmøteprosent uten at dette ble tilfellet. Det ligger i 2020 planer om å effektivisere det internasjonale masteropptaket gjennom økt digitalisering. I regi av UNIT jobbes det også med et samordnet masteropptak, men dette arbeidet tar tid. Fra 2021 vurderes også å innføre samme søknadsfrist som de andre lærestedene, dvs 15. april, for å få bedre oversikt over søkerne på et tidligere tidspunkt.

Studentenes intensjon ved studiestart

Det antas at en vesentlig andel av opptatte programstudenter starter utdanning uten en plan om å fullføre graden. Blant annet har Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Oslo gjennomført en undersøkelse blant nye studentene på lavere grads studier. Undersøkelsen viste at opp mot 25 % av nyere studenter hadde planlagt å falle fra studiene allerede før de har begynt¹. Dette påvirker måloppnåelsen for gjennomføring. Spørsmålet er om disse studentene i stedet burde vært tatt opp som enkeltemnestudenter eller som studenter på et spesielt tilrettelagt utdanningstilbud. Det er ønskelig at man samler kunnskap om de nye studentens intensjon med utdanningen gjennom en allerede eksisterende undersøkelse som kommunikasjonsavdelingen gjennomfører ved oppstart.

Strategisk blikk på opptaksrammer og studieprogramportefølje

Opptaksrammene per studieprogram settes per i dag i dialog med hvert enkelt fakultet ut fra tidligere års rammer. Det er i hovedsak opp til hvert enkelt fakultet hvordan de fordeler det de opplever som «sine» plasser. Denne måten å fordele studieplasser gir lite rom for å tilpasse rammene til etterspørsel og behov. I forberedelsen til porteføljebehandlingen for 2020/2021 valgte REALTEK og HH å legge på is et nyutviklet program innen industriell innovasjon og digitale systemer på grunn av manglende finansiering som kunne sikre gode rammevilkår for det nye programmet. Rektor har igangsatt et prosjekt for å sikre en bærekraftig og fremtidsrettet portefølje. Et ledd i dette kan være å se på NMBUs budsjettmodell samt å utarbeide en hensiktsmessig prosess for arbeidet med fordeling av opptaksramme for hele universitetet. Det er viktig at opptaksrammene gjenspeiler en langsiktig plan om hvilke utdanninger NMBU skal satse på og hvilke kandidater vi skal skape i tråd med universitetets strategi.

NMBU er for 2020 fått tildelt midler til 10 nye studieplasser over fire år til regjeringens satsing på teknologi og «det grønne skiftet», og disse plassene er tildelt Handelshøyskolen for å styrke deres satsning innenfor det grønne skiftet. Veterinærutdanningen planlegges med 90 studieplasser fra høsten, en økning på 20 studieplasser. NMBU er ikke tildelt nye studieplasser til veterinærutdanningen over statsbudsjettet for 2020, men det er forventet at nye studieplasser på et tidspunkt vil komme slik at forventninger i samlokaliseringprosjektet og fusjonen av tidligere NVH og UMB kan følges opp. Nybyggets kapasitet vil ikke fullt ut kunne utnyttes før antall studieplasser økes.

¹ <https://khrono.no/daehlen-fracfall-meninger/er-fracfallet-i-hoyere-utdanning-et-sa-stort-problem-som-noen-vil-ha-det-til/406268>

3.2 Rammekvalitet

Det fysiske, organisatoriske og psykososiale læringsmiljøet og det faglige miljøet rundt utdanningene. Et godt og inkluderende læringsmiljø innebærer at fysiske, organisatoriske og psykososiale forhold er lagt til rette på en slik måte at studentene kan tilegne seg det definerte læringsutbytte i et trygt faglig fellesskap med studenter og ansatte. Fagmiljøer med høy internasjonal kompetanse som arbeider kontinuerlig for fornyelse av kunnskap og for å være i front av utviklingen både innen forskning og utdanning, er helt avgjørende for å kunne tilby forskningsbasert undervisning. NMBUs ambisjon om gode faglige hjem er et viktig element.

Psykososialt læringsmiljø og faglig tilhørighet

Et godt og trygt psykososialt læringsmiljø og faglig tilhørighet er viktige rammefaktorer for læring og progresjon i studiene. SHoT-undersøkelsen i 2018 ga hele sektoren, NMBU inkludert, bekymringsfulle tall knyttet til utviklingen av studentenes psykiske helse. Det har i 2019 vært rettet spesiell oppmerksomhet rundt studentenes psykososiale læringsmiljø i både rektors styringsdialog med fakultetene og i programrapporteringen. Rapporteringen viser at fakultetene jobber systematisk med tiltak for å skape trygge og gode rammer for læring. Faglige hjem er et viktig bidrag for å skape et faglig fellesskap mellom studenter, fagansatte og andre støttespillere, og et slikt fellesskap skaper tilhørighet til studieprogrammet og en faglig identitet. Utvikling av «første studieår», med vekt på forventningsavklaringer, vurderingsordninger, organiserte læringsaktiviteter og fokus på klassemiljø (bli-kjent-aktiviteter), samt utvikling av faglige hjem og møteplasser er noen områder flere programmiljøer trekker frem i programrapportene fra 2019.

En rekke parametere i Studiebarometeret 2019 viser resultater på institusjonsnivå som signaliserer at NMBU beveger seg i riktig retning. Studentene opplever høyere tilfredshet når det gjelder miljøet mellom studentene og de faglig ansatte på studieprogrammet, de er mer motivert for egen studieinnsats, de opplever i større grad at de faglig ansatte har forventninger til studentene, og er i tillegg mer tilfreds med de faglig ansattes engasjement og veiledning. Studentene opplever også høyere tilfredshet med faglig sammenheng mellom emnene i studieprogrammet og opplever at de i større grad muligheter for å påvirke innhold og opplegg i studieprogrammet. Dette er en positivt, og på disse parametere ligger også NMBU godt over landsgjennomsnittet. Tallene er likevel først og fremst er interessante når de blir vurderte på programnivå. Man vil i 2020 jobbe med å utvikle nøkkelparametere for å kunne analysere utvikling på programnivå bedre.

I 2019 skulle NMBU utarbeide ny handlingsplan for universell utforming og psykososialt studiemiljø, men dette arbeidet har blitt utsatt på grunn av ressursmessige årsaker. Arbeidet med planen vil videreføres til 2020, men det understrekes at flere tiltak likevel er gjennomført. Det er gjort grep for bedre fadderuke-opplegget, og det er startet et arbeid med å utarbeide en felles ruspolitikk ved NMBU. I samarbeid med en rekke andre aktører markerte NMBU verdensdagen for psykisk helse med 15 ulike arrangement i hele uke 41, der rundt 1200 studenter deltok. NMBU har også gjennomført et opplæringsprogram for studieveiledere i året som gikk. 23 studieveiledere, der alle fakulteter var representert, gjennomførte et kurs som gikk over tre samlinger. Veiledningsverktøy, erfaringsdeling og kollegaveiledning var sentrale element i kurset, og tiltaket følges opp med samling og kollegaveiledningsgrupper i 2020. Psykologtilbudet på helsestasjon for ungdom i Ås kommune ble i 2019 gledelig nok utvidet med en fast stilling, mye takket være påtrykk og engasjement blant NMBUs studenttillitsvalgte.

Fysisk læringsmiljø

Studentenes tilbakemeldinger på NMBUs fysiske læringsmiljø og infrastruktur i Studiebarometeret 2019 ligger på 3,7, litt under det nasjonale gjennomsnittet (3,6). Lavest score på dette området gir studentene ved veterinærutdanningene (3,1) og studentene ved Landsam (3,4).

Veterinærutdanningene flytter snart inn i nye lokaler, og detaljplanene for oppfølging av

campusplanen for å bedre situasjonen for LANDSAM begynner å ta form. Rapporteringen fra andre fakulteter omtaler imidlertid også risiko forbundet med undervisningsinfrastruktur som er dårlig og lite egnet for dagens læringsaktiviteter. Nye studieprogram og en fortsatt økning i studentmassen vil kunne bidra til ytterligere økt risiko. Selv om studentmassen har økt med rundt 2000 studenter de siste 10 årene, har antall undervisningsrom i samme periode vært stabil. Campusplanen avdekket enkelte behov som måtte utredes nærmere, blant annet «Utvikling av student- og undervisningsareal for moderne undervisningsformer og fleksibel effektiv bruk». Dette er en stor oppgave som ikke er fulgt opp ressurser, med påfølgende risiko knyttet til dette området. Tiltaket må følges opp for å sikre kjernevirksomheten og hensikten med campusplanen.

I 2020 flytter veterinæruddanningene inn i nye bygninger på campus Ås. Det er lite sannsynlig at det vil bli synergier i bruk av undervisningslokaler i SLP-prosjektet det kommende året, men 2020 vil gi erfaringer som man må ta med videre for å kunne se på synergier og mer effektiv romdisponering.

Fagmiljøene rundt utdanningene

NMBU har sterke fagmiljøer med nasjonale og internasjonale posisjoner, med sterke kobling mellom forskning og undervisning. Tilbakemeldinger i eksterne programevalueringer bekrefter også denne styrken. Enkelte programrapporter omtaler risiko forbundet med sårbare fagmiljø, og dette gjelder i all hovedsak miljøer knyttet til enkeltemner og veiledningskapasitet. På fakultetene er det de siste årene blitt rettet et stort fokus på utvikling av bemanningsplaner, og man ser effekten av dette arbeidet. Det er viktig at utvikling av fagmiljøene kontinuerlig vurderes opp mot NMBUs og fakultetenes samlede programportefølje, og ikke bare når nye program utvikles.

3.3 Programdesign og ledelse

Studiets faglige innhold, organisering og ledelse. Et godt programdesign innebærer at studiet er bygget opp på en slik måte at studentene tilegner seg læringsutbyttet gjennom studiets undervisnings- og vurderingsformer, og at studiet støtter en god progresjon. Integrasjon av forskning, utdanning og innovasjon i et internasjonalt og tverrfaglig perspektiv skal gi kandidater som kan bidra til utvikling og verdiskapning for en bærekraftig samfunnsutvikling. God programledelse skal sikre at ansatte, studenter og eksterne aktører bidrar aktivt i utviklingen av studieprogrammene.

Programledelse - programrådene – utvikle kvaliteten i studietilbudet

NMBU har de siste årene styrket oppmerksomheten rundt programnivået og utvikling av studieprogrammene. Opprettelsen av programråd for hvert studieprogram har medført et generelt løft for den systematiske arbeidet med kvalitet i programmene ved NMBU. Det gjenstår fortsatt et arbeid med å videreutvikle programrådenes kompetanse slik at de på best mulig måte er i stand til å utøve og å profesjonalisere sin rolle gjennom opplæring. Det er også viktig at rådets medlemmer har tilstrekkelig tid og ressurser til å utføre oppgaven.

Variasjonen mellom programrådene ble blant annet synlig i forbindelse med NOKUT-tilsynet høsten 2019, der de representerte programrådene i tilsynet fikk en økt bevisstgjøring av programrådenes ansvar og viktighetene av programutvikling.

Enkelte programråd jobber fortsatt med å sette den mest hensiktsmessige arbeidsformen samt å utforme mandat. Ved flere fakulteter er representanter fra andre fakulteter medlem av programrådene for å øke fokuset på tverrfaglighet inn i programmet.

Arbeidet med det faglige innholdet i programmet (programdesign)

Programrådene er involvert i arbeidet med oppbygningen og videreutvikling av programmene, samt årlig og periodisk programevaluering. Både årlig og periodisk programevaluering skal være et redskap for fagmiljøene i deres arbeid med å utvikle programmet. Årets programrapporter bekrefter at det arbeides godt med å øke kvaliteten og å videreutvikle det faglige innholdet i NMBUs programmer.

I 2019 har følgende tolv studieprogrammer gjennomført periodisk programevaluering og mottatt rapporten fra den eksterne komiteens evaluering:

- Bachelor og Master i husdyrvitenskap
- Bachelor og Master i plantevitenskap
- Bachelor Landskapsingeniør
- Bachelor og Master i matvitenskap og ernæring
- Bachelor og Master i bioteknologi
- Bachelor i energi og miljøfysikk
- Master i miljøfysikk og fornybar energi
- Master (sivilingeniør) i kjemi- og bioteknologi

Programmene som har gjennomført ekstern evaluering er nå i innspurten med å ferdigstille handlingsplaner for det videre oppfølgingsarbeidet med studieprogrammene. Handlingsplanene er med på å sette retningen for det videre arbeid med å videreutvikle og øke kvaliteten i emnene og programmene.

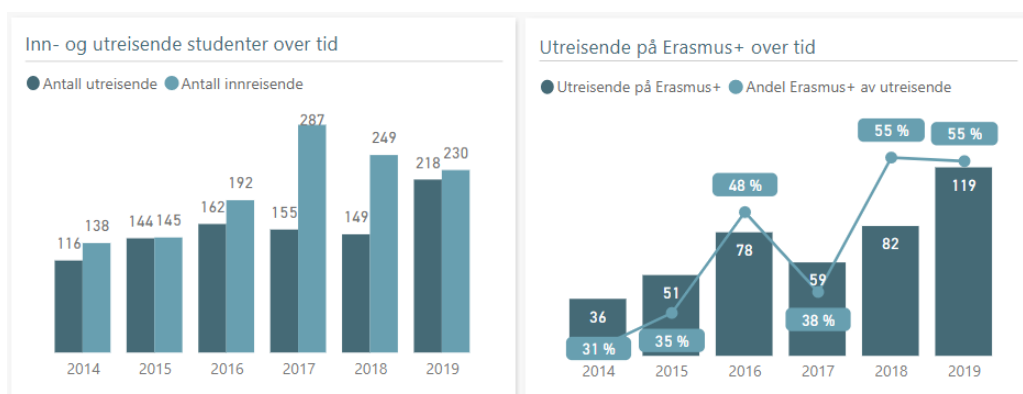
Implementeringen av NMBUs overordnede strategi og nye fakultetsspesifikke strategier har gitt et strategisk arbeid med å utvikle studietilbudet ved NMBU. Flere fakulteter er aktivt i gang med å utvikle nye studietilbud og revidere eksisterende. Det legges også til rette for tverrfaglighet- og bærekraftperspektivet inn i utdanningen.

Studenter bidrar til utviklingen av studieprogrammene

Aktiv studentmedvirkning er viktig i kvalitetsarbeidet og for utvikling av studieprogrammene. I studiebarometeret 2019 har studentene svart på spørsmål om i hvilken grad de opplever å kunne gi innspill til innhold og opplegget i programmet og i hvilken grad innspillene blir fulgt opp av institusjonen. På dette området har NMBU hatt en god fremgang det siste året og NMBU studentene er også noe mere fornøyde enn på landsgjennomsnittet. Studentenes mulighet til å gi innspill og tilbakemeldinger gjennom emneevalueringer er beskrevet nærmere i kapittel 3.6.

Internasjonalisering

Det er vesentlig at programrådene er involvert i arbeidet med å få et internasjonalt perspektiv i undervisningen og å arbeide med å tilrettelegge for utveksling. I 2019 har det vært et tett samarbeid mellom studieavdelingen og fakultetene hvor det er jobbet aktivt med å kvalitetssikre samarbeidsavtaler med relevante universiteter. Det har blitt en økt bevisgjøring, spesielt hos program – og emneansvarlig, på hvor det er relevant for deres studenter å reise, og innen hvilke fagområder. Undervisere og programansvarlige engasjerer seg aktivt i den informasjon som blir gitt til deres studenter vedr. utveksling, på en hel annen måte enn vi har opplevd før. Flere undervisere reiste selv på undervisningsopphold til noen av våre partneruniversiteter. Det ble også gjennomført korte undervisningsopphold og opplæringsopphold. Et resultat av dette er at høsten 2019 var det en markant økt interesse fra nye studenter for å søke informasjon om utvekslingsmuligheter som en del av deres utdanning. Antall studenter som reiser ut på utveksling har i 2019 økt også noe i forhold til 2018, mens tallene for innreisende studenter er omtrent som i 2018.

Figur 1 Ut- og innreisende studenter over tid og utreisende på Erasmus+ over tid

Det gjøres mye godt arbeid innen internasjonalisering på fakultetene, men det er fortsatt til dels store forskjeller på dette feltet fra program til program. Det kommer en stortingsmelding på dette området i 2020, og denne meldingen vil føre til ytterligere oppmerksomhet på dette området i året som kommer

3.4 Læring (undervisning og vurdering)

Utdanningsfaglig kompetanse, lærings- og vurderingsformer, studentenes egeninnsats og andre forhold som bidrar til læring. For å kunne tilby gode og relevante lærings- og vurderingsformer må undervisere ha god utdanningsfaglig kompetanse. Dette innebærer blant annet å skape samstemt undervisning og å legge undervisningen på riktig nivå innenfor et studieprogram. Undervisere skal legge til rette for studentens læring gjennom studentaktive prosesser som fremmer refleksjon og selvstendighet. Dette skal bidra til en livslang læringsprosess. Digitale ressurser for læring og vurdering skal tas i bruk for å øke læringsutbyttet til studentene.

Høyere utdanning har endret seg betydelig de siste tiårene, og fortsetter å gjøre det etter hvert som forventningene fra studenter, interessenter og samfunn til universiteter og høyskoler utvikler seg. Fremtidens arbeidsmarked krever at studentene utvikler forståelse og lærer å se sammenhenger, utvikler evne til samarbeid på tvers av fagområder, kritisk tenkning og refleksjon og ikke minst stimuleres til læring hele livet. Det arbeides med å møte dette.

Utvikling av undervisning og vurdering – tilfredse studenter i Studiebarometeret

NMBU ønsker fokus på en innovativ og forskningsbasert tilnærming til læring og undervisning. Det legges ned et omfattende og godt arbeid i fagmiljøene for å skape godt utformede læringsdesign som skaper samstemthet mellom hva studenten skal lære, læringsaktiviteten og vurderingsformen. Det er fokus på å skape helhetlig kvalitet i programmene og å stimulere til økt kunnskap, kompetanse og ferdigheter hos studentene gjennom varierte, egnede forskningsbaserte og studentaktive læringsaktiviteter. Programmene bygges opp for å gi studentene både faglig dybde og tverrfaglig forståelse, og fagmiljøenes egen forskning og bærekraftperspektiv inkluderes i emner og program. Arbeidet gjenspeiler mål i universitetet og fakultetenes strategier.

Det er positivt å se at arbeid med undervisningsforbedrende tiltak gjenspeiles i studentenes økte tilfredshet med undervisningen i Studiebarometeret 2019. Når studentene oppgir økt forventning til aktiv deltagelse i organiserte læringsaktiviteter, forventes dette å være et resultat av et langsiktig arbeid med å operasjonalisere NMBUs læringsfilosofi. I tråd med forventninger i strategien og de fokus fagmiljøene har er det også gledelig å se at studentenes erfaring og læringsutbytte koblet til forskning og utviklingsarbeid, refleksjon og kritisk tenkning, samarbeid og evne til å tenke nytt øker. Det er fortsatt forelesning som er klart mest brukte læringsaktiviteten, men resultatene bekrefter også at NMBU-studenter får mer erfaring med laboratorieundervisning, felt- og prosjektarbeid enn nasjonalt snitt. Det er fremdeles behov at undervisere tenker alternativt med hensyn til undervisnings- og vurderingsformer i tråd vår læringsfilosofi.

Digitalisering av undervisning og eksamen

De muligheter som blant annet finnes i pedagogisk bruk av ny digital teknologi skal tas i bruk for å skape økt kvalitet, mer læring og bedre måling av læring, bedre fleksibilitet og ressursbruk, tilpassede og effektive læringsmiljø. I Studiebarometeret 2019 sees en positiv utvikling i studentenes tilfredshet koblet med digitalisering. NMBU kommer også godt ut sammenlignet med de andre universitetene. Studentene oppgir at det er en positiv utvikling i de ansattes kompetanse i bruk av digitale verktøy, i studentens opplæring i digitale verktøy og i tilfredshet med bruk av læringsplattformen. Tilbakemeldinger fra undervisere viser at det oppstår en del utfordringer med teknisk utstyr i undervisningsrom, men at det er gjort et godt arbeid i 2019 med å øke brukerstøtte og redusere responstid på støtte og feilretting. Digital kompetanse knyttet til læring og vurdering er et område som bør få mer oppmerksomhet i årene fremover.

Det har de siste to årene har det vært en betydelig økning i antall skriftlige skole-eksamen som gjennomføres digitalt, og det er et uttalt mål at alle eksamener skal digitaliseres der det er hensiktsmessig. For å få til en videre utvikling har man vært avhengig av et tettere samarbeid og ansvarsfordeling mellom IT-, eiendoms- og studieavdelingen for å kunne sikre de nødvendige

rammer. Et forpliktende samarbeid mellom de tre avdelingene ble formalisert i 2019, og videre utvikling forutsetter tilrettelegging av rom for digital eksamen samt tett samarbeid med fakultetene. Like viktig som å digitalisere skriftlige skoleeksamener er å utvikle og ta i bruk nye og varierte digitale vurderingsformer. Noen programmiljøer rapporterer at det arbeides med å se på de samlede læringsaktivitetene og vurderingsformene i hele programløpet. Dette er en forutsetning for å få til en mer dyptgripende transformasjon av utdanningene, og det er nødvendig med en økt innsats på dette området de kommende årene.

Læringscenteret

Læringscenteret (LS) har i 2019 hatt fokus på kunnskapsdeling om «good practice», diskusjon- og veiledning av fagpersoner, videreføre kurs og opplæring i læringsplattformen Canvas samt gitt støtte til å søke midler til undervisnings og læringsprosjekter. En stor del av ressursene ved læringscenteret benyttes stadig til støtte for opptak og strømming av forelesninger og produksjon av undervisningsvideoer i green screen studio. Det kan derfor være behov for å endre rammebetingelser og struktur for LS slik at større andel av ressurser og tid benyttes til senterets hovedoppgaver.

Fremragende forskning og utdanning (FFU) og såkornmidler

Rektors satsing på fremragende forskning og utdanning er videreført, og gjennom denne ordningen er det i 2019 blant annet gitt støtte til søknad om Senter for fremragende utdanning, SFU² ([SITRAP](#)³), gjennomført lederutviklingsprogram for faglig ledere og gitt støtte til innovativ undervisning. Tema for utlysning av midler for støtte til innovativ undervisning var i 2019 «digitalisering for læring». Midlene skulle bidra til å bygge kompetanse, prøve ut nye modeller og dele erfaringer ([6 prosjekter tildelt støtte](#)).

En viktig del av FFU-satsningen har vært å rette mer fokus og oppmerksomhet til utdanning. NIFUs evaluering av satsingen viser at ordningen med støtte til innovative undervisningsmetoder har gjort nettopp dette. Totalt er det 22 prosjektet som har fått støtte gjennom ordningen siden 2016. Tiden fremover vil vise hvilke av prosjektene som gir varig endring og forbedring av utdanningskvaliteten. Ordningen videreføres og vil bli lyst ut igjen i første halvår 2021.

Gjennom rektors midler til tverrfaglig prosjekter ([Såkornmidler til «Tverrfaglighet for økt bærekraft» 2019](#)), ble det blant annet tildelt midler til prosjekt som skal arbeide for etablering av tverrfaglige kurs og midler til etablering av masterprogram i urbant landbruk (videreutvikling av senter).

Meritteringsordning økte krav til pedagogisk kompetanse hos vitenskapelige ansatte

Fakultetene omtaler i sine programrapporter for 2019 lite om pedagogisk og utdanningsfaglig kompetanse og faglige påfyll. Høsten 2019 ble revidert forskrift om opprykk og ansettelse i undervisnings og forskerstilling vedtatt. I løpet av høsten 2019 har det blitt utviklet nye tilbud for kompetanseheving innen utdanning. Ett av områdene er «Universitets- og veiledningspedagogikk» som starter i januar 2020. Utvikling av den utdanningsfaglige kompetansen til alle som underviser ved NMBU vil bli viktig i årene som kommer og her må alle ha stor oppmerksomhet. Skal vi lykkes med å utvikle og endre utdanningene ved NMBU må også våre undervisere utvikle sin utdanningsfaglige kompetanse.

Det sees også med spenning på hva innføringen av meritteringsordning vil bringe. Innføring av meritteringsystem ved NMBU skal belønne og inspirere undervisere og programmiljø til systematisk arbeid med utvikling av undervisning og læring, styrke en kollegial og profesjonell undervisningskultur, bidra til å sidestille undervisning og forskning og sørge for å formalisere dokumentert

² KDs ordning for å stimulere fremragende kvalitet i norsk høyere utdanning, organisert under DIKU

³ CITRAP, Centre for Integrated and transdisciplinary education in spatial planning under ledelse av Elin Børud fikk god omtale av sin søknad om SFU, men nådde ikke helt opp.

pedagogisk kompetanse. På denne måten forventes ordningen å gi et løft for undervisningen og bidra til deling av god praksis. I tråd med mål under innsatsområdet læring for livet i NMBU strategi skal meritteringsordningen bidra til å «styrke det pedagogiske kompetanseutviklingstilbudet for undervisere, og stimulere til en forskende tilnærming i undervisningen». Samlet sett er det økende aktivitet for å utvikle undervisning samtidig som flere ser nytten av å vurdere og dokumentere effekten av utviklingen (forske på undervisning). Det er derfor spennende å se hva første utlysning i 2020 vil bringe⁴.

Behov for transformasjon av utdanning – ny semesterstruktur kan gi muligheter

Studieårets inndeling setter vesentlige rammer for hvordan man planlegger undervisningen og tilrettelegger for læring. Det er behov for å se om en ny semesterinndeling i høyere grad kan fremme utviklingen av undervisningen med større variasjon i programdesign, læringsaktiviteter og vurderingsformer, og som bidrar til transformasjon av utdanningen. Samtidig skal man sikre effektiv administrasjon, god utnyttelse av lokaler og infrastruktur og tidsbruk for ansatte og studenter. Studieårets inndeling bør også legge til rette for at vitenskapelig ansatte skal ha perioder hvor det er mulig å drive med sammenhengende forskning, utvikling av undervisningsopplegg eller lengre opphold utenfor campus. En vurdering av studieårets inndeling bør også ta inn over seg hvordan man bedre kan legge til rette for fleksibilitet og læring hele livet, både for studenter og arbeidstakere. Det er videre en rekke administrative forhold som bør tas med inn i vurderingene, herunder blant annet timeplanlegging og den praktiske gjennomføringen av eksamen.

Hindre for utvikling og transformasjon– kunnskap, kompetanse, kapasitet og rammeverk?

Programrapportene viser at flere undervisere og programmiljø er i prosess med å endre praksis for læring. Det er også store forventninger om at det pågående arbeidet med periodiske programevalueringer av omlag halvparten av alle programmene ved NMBU vil bidra sterkt til et videre godt arbeid med utvikling av utdanningen. Til tross for stort fokus og mye arbeid stiller man spørsmålsteget ved om endringstakten og grad av endring er tilstrekkelig for å skape den transformasjon som er nødvendig for å svare på et fremtidig endret arbeidsliv. Innværende år bør benyttes til å få kartlagt hvilke hindre som finnes i organisasjonen for å skape den nødvendige transformasjonen. Studieårets inndeling er pekt på som et slik hinder. Rektor vil også sette trykk på at fagmiljøene benytter periodisk programevaluering som et mulig utgangspunkt for å skape transformasjon av utdanningen.

Et stort hinder for utvikling av undervisningstilbudet synes fortsatt å være å ha kapasitet til å gjennomføre revisjon og endring. Det synes derimot å være god kultur for studiekvalitetsarbeid og godt engasjement for utdanning og læring i store deler av organisasjonen. Ledelsens incentivordninger og prioriteringer de siste årene har lagt til rette for økt engasjement for utdanning og læring blant det vitenskapelige personalet. Et økende antall søknader om midler til å utvikle undervisning kan tolkes som en kulturendring og en bevegelse i det tidligere statusskillet mellom forskning og utdanning. Det er fortsatt behov for å bevege seg fra individuelt engasjement (ildsjeler og enkeltmiljøer) til et kollektivt løft som alle deler av universitetet bidrar inn mot et felles løft, som i tillegg til alle undervisere, ledere og ansatte på fakultetene krever involvering av alle administrative avdelinger sentralt. Det utgjør en risiko at endringstakten ikke er tilstrekkelig for å skape den transformasjon som er nødvendig for å skape den transformasjon som er nødvendig for å utdanne kandidater som er relevante i fremtiden.

I tillegg er det sentralt at NMBU har en campusutvikling som bygger opp under de krav til fremtidige undervisningsareal som trengs for å kunne tilby de beste fysiske rammene for læring innenfor NMBUs studier (dette omtales under kvalitetsområdet rammekvalitet).

⁴ <https://www.nmbu.no/ansatt/laringscenteret/kurs-og-kompetanse/merittering>

3.5 Relevans

Utdanningens relevans for samfunnet, arbeidslivet og den langsiktige verdiskapningen. NMBU skal utdanne kandidater som er rustet for å møte de store globale samfunnsutfordringene, og som kan bidra til endring og utvikling. NMBUs kandidater skal kunne arbeide i en internasjonal, tverrfaglig kontekst og beherske generiske ferdigheter som er relevante for samfunnet og arbeidslivet. Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv er derfor avgjørende for å oppnå høy relevans i studieprogrammene.

Kompetansen som arbeidslivet etterspør endres, og omstillingen går raskt. NMBUs rolle i fremtidig arbeidsliv er i bevegelse, og utvikling av utdanning i tett samarbeid med relevante aktører i arbeids- og samfunnsliv blir viktigere fremover. Det er behov for et langsiktig perspektiv for å ruste studentene til en fremtid preget av raske endringer. For NMBU er det vesentlig å ha evne til å respondere på disse behovene for å kunne tilpasse oss omstillingene og nye kompetansebehov. NMBU har ytret ønske om at regjeringens pågående arbeid med stortingsmelding om relevans gir svar på hva endringene i kompetansebehov betyr for sektorens utvikling og hvordan insitammenter kan utvikles for å oppnå den nødvendige omstillingen.

Tiltak for økt relevans i studieprogram

Flere programrapporter omtaler bekymring rundt lave score på studentenes vurdering av relevans i Studiebarometeret. Det å være oppdatert og relevant faglig og samfunnsmessig er en viktig del av kvalitetsarbeidet, og en stor andel av programrapportene omtaler tiltak for å øke relevansen i utdanningen og utstrakt kontakt med arbeids- og næringsliv. Det vises til planer om bransjeråd som skal være bindeledd mellom akademia og arbeidslivet og ulike modeller for tettere eller økt samarbeid med arbeidslivet. Andre program peker på arbeid med revidering, periodiske programevalueringer eller nye emner og spesialiseringer. Her trekkes blant annet frem viktigheten av å skape gode tverrfaglige læringsarenaer for å øke programmenes relevans og å synliggjøre en bedre kobling til bærekraftsperspektivet i utdanningene. Det økende fokuset i flere programmiljø og kommende Stortingsmelding gir forventninger om at det vil skje mye på dette området de nærmeste årene.

Programrapportene tyder på at kandidatene jevnt over er attraktive på arbeidsmarkedet og raskt kommer i relevant arbeid. Enkelte program omtaler imidlertid utfordringer for kandidatene å få relevant arbeid og enkelte bachelorprogram utdanner få kandidater til arbeidslivet (de fleste fortsetter utdanning på masternivå).

Kandidatundersøkelse

Kandidatundersøkelser gir kunnskap om kandidatenes kompetanse i arbeidslivet, og kan være viktige bidrag til kunnskap om hvordan man kan arbeide for å gjøre studentene mer relevante for arbeidslivet og bidra til at kandidater får relevant jobb. Enkelte fakulteter eller program har egne, skreddersydde markeds- eller kandidatundersøkelser som en del av kvalitetsarbeidet. Siste felles kandidatundersøkelse for hele universitetet ble gjennomført i 2015 og før det i 2009 (begge inkluderte alle uteksaminerte kandidater de siste 6 år). Det signaliseres fra fakultetene at det er behov for en hyppigere og mer systematisk innhenting av kunnskap om studienes relevans, og flere fakultet har etterspurt gjennomføring av kandidatundersøkelse. Studieutvalget har støttet dette og det skal gjennomføres en felles undersøkelse for hele universitetet i 2020.

Systematisk samarbeid med eksterne i programutviklingen

Det er et potensial i å øke det systematiske samarbeidet i utviklingen av studieprogrammene med aktuelle aktører. Et av målene med regjeringens stortingsmelding om Kvalitet i høyere utdanning i Meld. St. 16 (2016-2017) Kultur for kvalitet i høyere utdanning, var at studieprogrammene skal utvikles i samarbeid med arbeidslivet.

Det er store forskjeller på hvordan Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) fungerer på det enkelte fakultet, og flere fakultet ser det som mer egnet at kontakten med arbeidslivet om utviklingen av utdanningen fortrinnsvis skjer i programråd for å sikre reell arbeids-relevans. Helt avgjørende for utvikling av utdanningstilbudet er det å få til en systematikk i de eksterne innspillene til programutviklingen. Representanter fra forvaltning, næringsliv og andre i sektoren bør delta i årlige møter om programutvikling eller gjerne også på mer fast basis som eksterne medlemmer i programrådene. Flere fakultet har allerede eksterne medlemmer i programrådene eller har planer om å inkludere dette. Systematisk ekstern medvirkning i programutviklingen vil følges opp med fakultetene i 2020.

Innovasjon, handlings- og endringskompetanse

Det arbeides med å sikre relevans gjennom å gi økt handlings- og endringskompetanse hos studentene i tillegg til den tradisjonelle kompetansen som skapes gjennom faglig fordypning og spesialisering. Det arrangeres innovasjonscamper, studenter kobles til «makerspaces» og det utvikles støtte til studentinnovasjon og -entreprenørskap (bl.a. gjennom Eik idéverksted, Ard Innovation AS og Inkubator Ås AS). Innovasjonsaspekter tas inn i emner, det utvikles emnetilbud innen studententreprenørskap og bærekraft. Dette arbeidet må videreføres og -utvikles for å sikre kompetanse som arbeidslivet etterspør og for å svare på mål i utviklingsavtalen.

3.6 Læringsutbytte

Studentenes faglige prestasjoner, oppnådde læringsutbytte og progresjon. Studentens læringsutbytte er det studenten har med seg av kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse etter endte studier. Læringsutbyttebeskrivelsene skal være relevante og oppdaterte, og de skal utruste studentene med et tankesett for bærekraft og evnen til å samhandle i tverrfaglige team. De øvrige kvalitetsområdene danner grunnlaget for studentenes oppnådde læringsutbytte..

Læringsutbytte

NMBU skal utdanne kandidater med relevante kunnskaper og ferdigheter til dagens og framtidens arbeidsliv, og gjennom læringsfilosofien har NMBU satt standard for hvordan studentene skal oppnå læringsutbytte. Når studentene oppnår høyt læringsutbytte i utdanningene våre, har vi lyktes med å gi utdanning av høy kvalitet.

I arbeidet med gjennomgangen av læringsutbyttebeskrivelsene arbeides det med å øke samstemtheten mellom læringsaktiviteter, vurderingsformer og læringsutbytte samt ha tett oppfølging og arbeid med tilbakemeldinger både på emne og programnivå.

For å bistå fakultetene i arbeidet med å utforme gode læringsutbyttebeskrivelser har Læringscenteret blant annet arrangert seminar for de fagansatte om tema.

Årets resultater fra studiebarometeret viser en liten fremgang i studentenes tilfredshet med hvordan emnene i programmet utfyller hverandre og gir god faglig progresjon, men også her er det variasjoner mellom fakultetene og programmene. Fortsatt programutvikling med fokus på god faglig sammenheng mellom emnene i studieprogrammene er viktig for læringsutbyttet på programnivå.

Tverrfaglighet og bærekraftperspektivet

Ifølge NMBUs strategi, skal våre studenter utrustes med et tankesett for bærekraft. De skal ha kunnskap, kompetanse og ferdigheter som kreves for å møte de store globale samfunnsutfordringene. Bærekraft er en overordnet rettesnor i arbeidet med NMBUs studieportefølje. For å oppfylle strategien oppgir fakultetene at de har økt fokus på bærekraftperspektivet og tverrfaglighet i flere emner.

I programrapportene fremkommer det at forståelsen og tolkningen av hva som er tverrfaglighet varierer ved fakultetene. Det er satt i gang et arbeid på overordnet nivå med å utarbeide en felles forståelse for begrepet og forslag til hvordan dette kan implementeres i programmene/utdanningen.

NMBU har pr i dag ikke god nok oversikt over studentenes tverrfaglighetskompetanse og det må gjøres et større arbeide for å kartlegge dette. Hvert enkelt fakultet må ha fokus på en slik kartlegging fremover. Det planlegges også gjennomført en overordnet NMBU kandidatundersøkelse i 2020, der arbeid, relevans og tverrfaglighetskompetanse vil være sentrale tema

Gjennomføring

NMBU har en gjennomføring som er lavere enn måltallene, spesielt gjennomføringen på bachelornivå. Frafall og gjennomføring har stort fokus i organisasjonen, og fakultetene oppgir i programrapportene at de har fokus på dette og flere har igangsatt tiltak. Eksempler på tiltak både på program- og emnenivå er oppmerksomhet rettet mot undervisning- og vurderingsformer, bedre kontakt mellom ansatte og studentene, studiesosiale tiltak, oppstartemner med aktiviteter som skaper klassetilhørighet, bedre fadderopplegg og organiserte aktiviteter utover i semesteret. Ved noen fakulteter blir også studenter som ligger bak normert studieprogresjon invitert til samtale hos studieveileder. Å sette studentene i stand til å være gode studenter og gi de en god start på studiene er viktig for å redusere frafall og dermed øke gjennomføring. Til tross for stort fokus kan det synes

som kunnskap rundt frafall og gjennomføring er mangelfull, og det ligger et potensiale i å kartlegge dette mer systematisk. I 2020 vil en mer inngående analyse av frafallstallene bli gjort.

Det er en klar sammenheng mellom studentenes tilfredshet med studiet de går på og antall timer de bruker på studiet (Studiebarometeret). Ved NMBU har det vært en liten økning i antall timer studentene oppgir å bruke på studier totalt fra 2018 til 2019. NMBU-studenten bruker i snitt 18,3 timer på organiserte læringsaktiviteter og 19,7 timer på egenstudier hver uke. Studentenes timebruk bør sees i sammenheng med undervisnings- og læringsopplegget og fagenes egenart. Hvilken studieinnsats (i timer) som er forventet og hensiktsmessig vil derfor variere mellom programmene, og dette viser også tallene i Studiebarometeret.

Emneevaluering og studentenes medvirkning

I 2019 ble ny ordning for emneevalueringer implementert. Nytt teknisk evalueringsverktøy, integrert i studentenes læringsplattform Canvas, ble tatt i bruk for evaluering av alle emner. Samtidig ble spørsmålene i evalueringen endret. Etter en pilotperiode ble den nye ordningen for sluttevaluering innført for alle emner fra og med høstparallellen 2019. Den nye ordningen har ført til en kraftig økning i svarprosenten sammenlignet med tidligere, og i høstparallellen lå svarprosenten pr emne på mellom 50-80%.

Studentene ved NMBU gir gode tilbakemeldinger i emneevalueringene og gir i snitt mellom 4,3 og 4,6 i karakter av 5 mulige på hvor fornøyd de er med hvordan emnene er organisert, av forståelsen for hva de forventet å lære og at undervisningsformene bidro godt til læringsutbytte. Studenten er også i stor grad fornøyd med tilbakemeldinger og veiledning i emnene. På spørsmål om «Alt i alt»-spørsmål om tilfredshet med emne ligger gjennomsnittsskåren for alle emner i høstparallellen 2019 på 4,4, og dette er en god gjennomsnittsscore selv om variasjonene er store⁵.

Studenters innspill og medvirkning står sentralt i arbeidet med å utvikle emner og studieprogram, og dette kan være en motivasjonsfaktor for læring. Tall fra studiebarometeret viser at NMBU-studentene er mest tilfredshet blant alle universitetene når det kommer til opplevelsen av medvirkning, og på dette området har NMBU også hatt en klar fremgang fra 2018. Resultatene ligger godt over landsgjennomsnittet både når det gjelder muligheten til å gi innspill til innhold og opplegg i studieprogrammet, at innspillene bli fulgt opp og at det tilrettelegges for medvirkning i studentpolitisk arbeid.

⁵ Aggregerte data fra resultater i Canvas/EvaluationKit

4 Hvordan arbeid innen kvalitetsområdene påvirker virksomhetsmål og styringsparametere.

Status for og vurderinger av måloppnåelse for virksomhetsmål og styringsparametere er redegjort for i NMBUs årsrapport 2019-2020 som legges frem for universitetsstyret i mars.

Tabell 1 Resultat på utdanningsområdet under sektormål 1, 2, 3 og 4. x

	Resultat 2018	Resultat 2019	Mål 2019	Mål 2020
Sektormål 1 Høy kvalitet i utdanning og forskning				
Andel bachelorkandidater som gjennomfører på normert tid	36,1%	33,8%	45%	45%
Andelen mastergradskandidater som gjennomfører på normert tid	59,1%	58,4%	60%	60%
Faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter	36,5	38	38	38,
Skår på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten	4,2	4,3	4,3	4,3
Andel utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus+ av totalt antall studenter	1,56%	2,14%	2,0%	2,0%
Tallet på gjennomførte periodiske programevalueringer (NMBUs egne styringsparametere)	0	12	7	7
Sektormål 2 Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling				
Andel mastergradskandidater sysselsatt i relevant arbeid et halvt år etter fullført utdanning	Foreligger ikke tall for 2018	Foreligger ikke nye tall for 2019	90 %	90%
Sektormål 3 Kandidattall på helse- og lærerutdanningene				
Lærerutdanningene	76	67	84	60
PPU	70	53	64	
LUR	6	13	20	
Sektormål 4: Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem				
antall studiepoeng per faglig årsverk				

Arbeid med utdanningskvalitet er et løpende utviklingsarbeid, og i hele organisasjonen gjennomføres årlig en stor mengde tiltak basert på identifiserte behov. Effekten av arbeidet kan være utfordrende å måle og det kan være nødvendig å undersøke en rekke ulike parametere for å se om man beveger seg i rett retning. Et gjentagende spørsmål som dukker opp når utdanningskvalitet diskuteres er hvordan man måler kvalitet. Svaret må i alle fall være at det ikke er en enkelt parameter som kan gi svaret, men at det er behov for å inkludere et bredt spekter av parametere som dekker flere forhold av betydning for studentens læringsbane og læringsutbytte. Gjennom det kommende året vil det derfor arbeides med å identifisere nøkkeltall innenfor hvert enkelt kvalitetsområde som skal gjøre det enklere å følge utviklingen over tid og å måle effekt av tiltak. For å sikre relevante nøkkeltall for det studienære kvalitetsarbeidet skal disse utarbeides i tett samarbeid med fagmiljøene. Nøkkeltallene vil være frikoblet fra styringsparametere, og målet er at disse, med sin mulighet for

en kvantitative vurderinger, bidrar til at man ut fra risiko retter oppmerksomheten mot utvalgte kvalitetsområder.

Det er jevnt over høy kvalitet i studieprogrammene, og det arbeides med en rekke tiltak innenfor alle kvalitetsområder på flere nivå i organisasjonen for å heve kvaliteten ytterligere. Summen av utviklingsarbeidet bidrar til en god måloppnåelse innenfor sektormålene.

Mange programmer er i prosess med periodiske programevalueringer og dette forventer å gi ytterligere positiv effekt på utdanningskvaliteten. NMBU leverer godt i forhold til målsetningen på gjennomførte periodiske programevalueringer. På overordnet nivå leverer NMBU også godt i forhold til mål på studentenes studieinnsats og studentenes tilfredshet, men det er til dels store variasjoner mellom programmene. Det gjøres et omfattende arbeid med å sikre god internasjonalisering i programmene, og dermed gi studentene viktig kompetanse. Arbeid med å sikre faglig forankrede og kvalitetssikrede relevante avtaler med partnerinstitusjoner i kombinasjon med god organisering, tilrettelegging i utdanningsplaner og synliggjøre nytten av å reise på utveksling har bidratt til en økning i antall utreisende på Erasmus+.

Når det kommer til gjennomføring på normert tid, har universitetet slitt med måloppnåelse på bachelornivå de siste årene. Her ligger NMBU fremdeles under snitt for sektoren. Det er ikke skapt et ensartet bilde i organisasjonen av hva som er årsaken til den svake gjennomføringen, og det er store variasjoner mellom programmene. Flyt av studenter mellom program omtales som årsak til lav gjennomstrømming på bachelornivå, men man vet også gjennom nasjonale analyser at en stor andel studenter faller fra både institusjon og sektoren som sin helhet de første semestrene. Fakultetene rapportere om et bredt spekter av tiltak som ifølge forskningen sies å ha effekt på gjennomføringen. Dette handler blant annet om tiltak for å hindre frafall; tiltak for trivsel, faglig-sosial integrering, inkluderende læringsmiljø, studentaktive læringsaktiviteter og god oppfølging og veiledning. Innføring av mentorordning er av KD pekt på som et tiltak hvor bedre oppfølging og veiledning skal føre til bedre læring og fullføring. Det er et behov for å skaffe seg en større innsikt i hva som gjør at tiltakene ikke har den forventede effekten på måloppnåelsen på institusjonsnivå. Dette vil følges opp i 2020. Med en finansieringsordning for institusjonene, som er koblet ikke bare til studiepoengproduksjon men også gjennomført grad, vil det være viktig for NMBU å sikre god gradsgjennomføring.

Det er et stort fokus i programmiljøene på relevans, men NMBU mangler systematisk innhenting av kunnskap om relevansen i programmene gjennom for eksempel kandidatundersøkelser. Også når det kommer til relevans ligger det forventinger om at pågående arbeidet med periodiske programevaluering vil kunne gi viktige bidrag til å identifisere og igangsette målrettede tiltak for relevans der behov. Arbeidet ved flere fakultet for å skape mer systematikk i ekstern medvirkning i programutviklingen er også et viktig bidrag i sikre relevansen i programmene.

Utviklingen for lærerutdanningene er samlet sett god. Det er en nedgang i antallet søkere til PPU, noe som var forventet med implementering av masterkrav for PPU allmennfag. Man forventer at søkertallene for PPU vil bli liggende på tilsvarende nivå i noen år før flere studenter har tatt mastergrad og dermed er kvalifisert. For Lektorutdanningen er det derimot en oppgang i antallet søkere, poenggrensen er stabilt høy og det er de siste årene vært et øktende antall førsteårsstudenter. Det forventes derfor en jevn økning i antallet uteksaminerte lektorstudenter per år, og at man være nærme seg eller nå kandidatmåltallet på 20 studenter per år.

Det sees en variasjon mellom fakultetene og programmene i måloppnåelse i forhold til sektor- og virksomhetsmål. Det studienære arbeidet på emnenivå, arbeidet med innhold i programmene og arbeid for å bedre læringsmiljøet i programmiljøene er det utviklingsarbeidet som har størst effekt på studiekvaliteten og studentenes læringsutbytte. Endring i lærings- og vurderingsformer påvirker

direkte både gjennomføring, studentenes studieinnsats, studentenes tilfredshet og internasjonalisering av utdanningen. De årlige rapporter fra fakultetene og fagmiljøene viser at det arbeides målrettet i fagmiljøene og ved fakultetene med handlingsplaner for å øke måloppnåelsen. Man har de siste årene sett en økning i antall undervisningsmiljøer som går i front for å skape transformasjon av utdanningen. Dette forventes å være et resultat av økt fokus på å dele erfaringer med godt kvalitetsarbeid og overføre kunnskap i kombinasjon med økt fokus på utdanningsledelse på programnivå og flere støtte- og incentivordninger. Studentenes mange positive responser i studiebarometeret bekrefter at det arbeides godt i mange programmiljø.

Sammen med arbeidet i fagmiljøene og på fakultetene gjøres det også et viktig arbeid på institusjonsnivå for å skape gode rammebetingelser for utdanning. Dette handler blant annet om å arbeide for gode fysiske og psykososiale læringsarenaer, skape kompetansehevende tiltak for organisasjonen samt skape kultur for endring gjennom blant annet incentivordninger. Dette arbeidet gjenspeiles i de tiltak som har fremkommet i kvalitetsmeldingene de siste årene. På tross av mange gjennomførte tiltak vil man på institusjonsnivå se små endringer fra år til år på styringsparameterne på institusjonsnivå og det er derfor viktig at disse følges studienært sammen med nye nøkkelparametere innenfor kvalitetsområdene.

5 Status for gjennomførte tiltak i 2019 og tiltak for 2020.

5.1 Status for gjennomførte tiltak i 2019

På institusjonsnivå har det i 2019 vært en rekke tiltak under de fire sektormålene som er koblet til utdanningsområdet. En status for arbeidet med institusjonsgripende tiltak for 2019 er redegjort i vedlegg 2, og denne viser at de fleste av tiltakene for 2019 er gjennomført eller er i prosess.

Universitetene og de statlige høyskolene ble via tildelingsbrevet for 2019 bedt om å starte opp nye mentorordninger i 2019. I tillegg er mentorordning et av målene i NMBUs utviklingsavtale med Kunnskapsdepartementet. Enkelte fagmiljø har på eget initiativ satt i gang ordninger, men det er ikke gjort noe systematisk arbeid på institusjonsnivå på dette området i 2019. NMBU har imidlertid lang tradisjon for å bruke studenter som hjelpelærere, noe som kan betraktes som en form for mentorordning. Det ligger likevel et stort uforløst potensial for læring i å utvikle en bredere form for mentorordning i studieprogrammene, og dette arbeidet må påbegynnes i 2020.

Det har vært en innledende drøfting av studieårets inndeling, og dette arbeidet vil videreføres som et av de viktigste utviklingstiltakene for 2020 som skal være med på å løfte transformasjon av utdanningen videre og være et viktig bidrag til å sikre relevansen i utdanningen (slik relevans beskrives i NMBUs strategi).

Mange av de viktigste tiltakene for å øke måloppnåelse forvaltes stadig av fakultetene og fagmiljøene. Det viktigste arbeidet for å øke gjennomføring, læringsutbytte, internasjonalisering, relevans med mer skjer gjennom fagmiljøenes kontinuerlige arbeid eller mer systematisk gjennom handlingsplaner. De miljøene som har særlige utfordringer knyttet til ulike kvalitetsområder og mål har oppmerksomhet på dette og arbeider løpende for å møte utfordringen. Det er utarbeidet både programspesifikke og fakultetsvise handlingsplaner som følges opp av dekanene. Under dette faller også oppfølging av de mange periodiske programevalueringer. Rektor og styret får informasjon om arbeidet på fakultetene gjennom årlige programrapportering og videre oppfølging skjer i styringsdialogen.

5.2 Tiltak for 2020

Vurderingene under de seks kvalitetsområdene og status for tiltakene 2019 legger grunnlaget for de tiltak som videreføres i 2020 på institusjonsnivå samt hvilke nye tiltak som prioriteres. Flere av tiltakene for 2019 er nå del av det kontinuerlige arbeidet i ulike avdelinger i organisasjonen. Ambisjonene for utdanningskvaliteten og utviklingsarbeidet er høyt, og det viktigste arbeidet skjer studienært i programmene og fagmiljøene.

Tiltakene må sees i sammenheng med de ressurser som finnes i organisasjonen. En prioritert oppgave for 2020 er å sikre flytteprosessen av veterinærutdanningene, ta i bruk de nye bygningene og få erfaringer med hvordan man kan oppnå synergier på ulike nivå. Det er derfor gjort et valg om å spisse tiltakene på institusjonsnivå i 2020. Kun tiltak som forventes å kunne gjennomføres og som det er avsatt midler til i 2020 inngår i årets tiltaksportefølje. Enkelte tiltaksbehov som identifiseres i vurderingene i kap. 3, inngår som del av det løpende utviklingsarbeidet i enheter og nevnes derfor ikke her. Inn mot budsjettprosessen for 2021 vil det være behov for å se på støtte til ytterligere tiltak for å møte utfordringer som det pekes på i denne rapporten..

Veterinær- og dyrepleieutdanningene til Ås

Sikre en god flytteprosess og oppstart av veterinær- og dyrepleieutdanningene på campus Ås.

Transformasjon av utdanning frem mot 2025

Et vesentlig ledd i arbeidet med å skape transformasjon av utdanning er å se på om ny modell for semesterinndeling bedre kan legge til rette for utvikling av studier med større variasjon i

programdesign, læringsaktiviteter og vurderingsformer. Dette arbeidet skal igangsettes i 2020. I tillegg til dette må man igangsette et arbeid med å kartlegge hvilke andre hindringer for transformasjon som er nødvendig.

Gjennomstrømming

2020 skal benyttes til å skaffe mer og bedre kunnskap om gjennomstrømming og frafall ved NMBU gjennom analyser av ulike tallmateriale og ved å innhente kunnskap om studentenes ambisjoner og motivasjon. Dette arbeidet skal danne grunnlag for målrettede tiltak for å øke måloppnåelsen.

Kunnskapsinnhenting om relevans og tverrfaglighet hos kandidater

Med bakgrunn i NMBUs forståelsen av tverrfaglighet skal hvert enkelt studieprogram innrettes slik at studentene settes i stand til å få tverrfaglighetskompetanse. Det skal arbeides med prosjektet «Emner på tvers» i 2020. Ny kandidatundersøkelse skal utarbeides og gjennomføres i 2020. Denne skal i tillegg til å gi kunnskap om arbeidstilknytning og andel i relevant arbeid også kartlegge nytten kandidatene har av den tverrfaglighetskompetanse som de har fått ved NMBU (oppfølging av punkt i utviklingsavtalen).

Mentorordning ved NMBU

Det er for 2020 ikke satt av midler til videre utvikling av mentorordning, og inneværende år må derfor benyttes til å planlegge hvordan ordning skal utvikles. Det er behov for å identifisere hva NMBU legger i en mentorordning, innhente erfaringer fra andre institusjoner samt vurdere hvordan en ordning best mulig kan organiseres.

Handlingsplan for universell utforming og psykososialt studiemiljø

NMBUs handlingsplan for universell utforming (UU) og tilrettelegging for studenter med nedsatt funksjonsevne gikk ut i 2018, og det er vedtatt at ny handlingsplan skal utarbeides. Tiltaket videreføres til 2020, og et viktig fokusområde i ny plan er universell utforming av IKT-løsninger. Kravene til universell utforming av IKT ble i 2018 også gjeldende for universiteter, høyskoler og fagskoler.

Nøkkeltall for måling av kvalitet i utdanningen

Det skal arbeides frem et bredt spekter av identifikatorer som dekker de fleste forhold av betydning for studentens læringsbane og deres læringsutbytte. Disse skal benyttes for å måle effekt av tiltak på alle nivå og følge utviklingen over tid innenfor de enkelte kvalitetsområdene. Identifikatorene skal være frikoblet fra styringsparameterne og i stedet kobles til kvalitetsområdene.

6 Evaluering av kvalitetssystemet for utdanning

6.1 Revidering av systembeskrivelsen

NMBUs kvalitetssystem skal støtte NMBU i å nå målet om å kunne tilby fremragende utdanning for en bærekraftig fremtid og utgjøre rammen for arbeidet med utvikling og rapportering av kvalitet på utdanningsområdet. Koblingen mellom systemet og strategien er derfor essensiell. NMBUs kvalitetssystemet ble revidert våren 2019 for å tilpasse seg og synliggjøre ny strategi.

Den strategiske koblingen ble også tydeliggjort i beskrivelsen av prosessene i kvalitetsarbeidet. Det ble også gjort et viktig arbeid med å beskrive og vise sammenhengen mellom prosesser og rutiner i systemet. Revideringen av kvalitetssystemet for utdanning sørget også for at alle nivå (bachelor, master og ph.d.) ble fullintegret i ett felles system.

Det ble i sammenheng med revisjonen innført et sett med kvalitetsområder som tar inn over seg innholdet i strategien. Disse skal være til hjelp med å strukturere oppmerksomheten, følge utviklingen og igangsette tiltak. Det ble rapportert opp mot områdene i 2019, og det vil i 2020 bli arbeidet med hvordan områdene og tilhørende nøkkeltall (som skal utvikles) på best mulig måte kan brukes for å oppnå hensikten.

I 2019 har det ellers vært arbeidet med revidert opplegg for emneevaluering (se omtale i kap. 3.6).

6.2 NOKUTs periodisk tilsyn med NMBUs systematiske kvalitetsarbeid

Arbeidet med revisjon av systembeskrivelsen var også en forberedelse til NOKUTs periodiske tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet. Gjennom tilsyn vurderer NOKUT om NMBU oppfyller lover og forskrifter på utdanningsområdet. For å oppfylle kravene må kvalitetssystemet være satt sammen og virke på en måte som støtter opp under et godt, løpende kvalitetsarbeid, og med prosesser som gir et godt grunnlag for beslutninger på alle nivå i organisasjonen. Det ble vurdert i forkant av tilsynet at det ikke var behov for å gjøre prinsipielle endringer i system eller rutiner, og vurderingen var at eksisterende kvalitetssystem oppfylte de kravene som stilles til en selvakkrediterende institusjon. Det var derfor ingen prinsipielle endringer i årets revisjon.

NMBU leverte sin dokumentasjon på kvalitetssystemet, dets dokumentasjon og tilhørende redegjørelse den 8. oktober, og en komitee besøkte NMBU 13.-14.november 2019. Evalueringskomiteen har levert sin rapport fra tilsynet. Denne konkluderer som følger:

Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet er tilfredsstillende: Alle krav i studietilsynsforskriften § 4-1, studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og universitets- og høyskoleloven §§ 1-6 og 4-3 (4) er oppfylt. De sakkyndige har tillit til at institusjonens systematiske kvalitetsarbeid sikrer og videreutvikler utdanningskvaliteten.

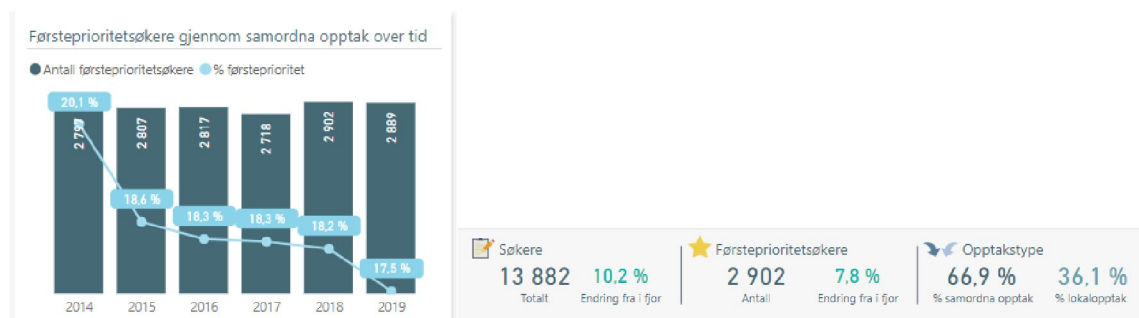
Komiteen omtaler at NMBU har god struktur for det systematiske kvalitetsarbeidet og en solid kvalitetskultur og engasjement for utdanning og kvalitet. Komiteen bekreftet at strukturene og systemene også fungerer i praksis, at kvalitetsarbeidet er forankret i systemet, at kunnskap om kvalitet benyttes til å rette sviktende kvalitet osv.

Rapporten inneholder for øvrig også noen klare anbefalinger til videreutvikling og forbedring av kvalitetsarbeidet. Dette handler blant annet om å styrke arbeidet med bevisstgjøring og operasjonalisering av kvalitetsmålene (inkludert utarbeide kvalitetsindikatorer knyttet til kvalitetsområdene), systematisk opplæring av programråd og programledere for å sikre rett kompetanse til å dekke deres mandat, operasjonalisering av læringsfilosofien i hele organisasjonen, skape en felles definisjon av utdanningskvalitet, formalisere rutinene for «Si-fra!» systemet, mer strategisk og systematisk med kontroll av fagmiljø og med bemanningsplaner og justere rutinene for periodiske programevaluering noe. NMBU vil ta med seg innspillene i videre arbeid, og noen av anbefalingene er allerede tatt inn i tiltakslisten for 2020.

Vedlegg 1 Noen utvalgte nøkkeltall for kvalitet

Søkning og opptak

Tabell 1. Førsteprioritetsøkere samordna opptak

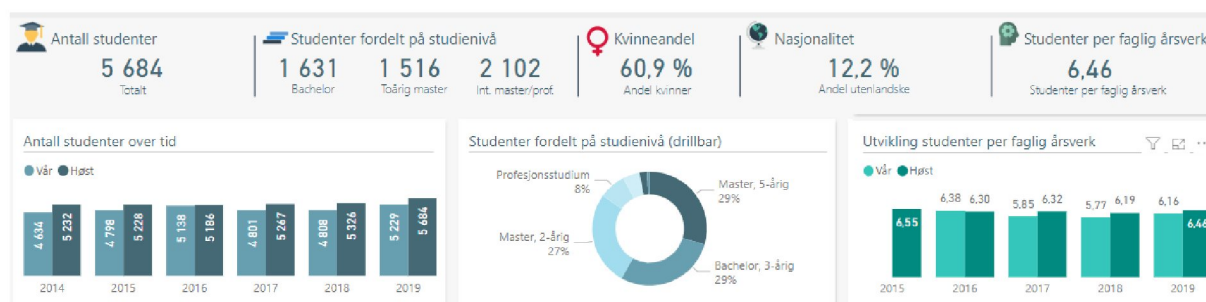
Tabell 2. Den totale rammeoversikten for de ulike programkategoriene og antall studenter møtt per 26/09 2019

Programkategori	Ramme	Møtt
3-årig bachelorprogram	545	542
5-årig masterprogram og 5.5-årig veterinærutdanning	408	440
2-årig masterprogram	707	665
Kortere studieprogram (PPU, Ettårig grunnstudium og Frie Realfag)	149	115
Totalt NMBU	1809	1762

Orientering om opptaket, rammer, poenggrenser og møtt-tall per fakultet og program kan leses i [US-sak 104/19 nOrientering om opptaket 2019](#)

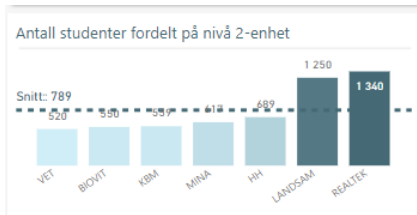
Studenttall

Tabell 3. Antall studenter, studenter fordelt på studienivå og studenter per faglig årsverk

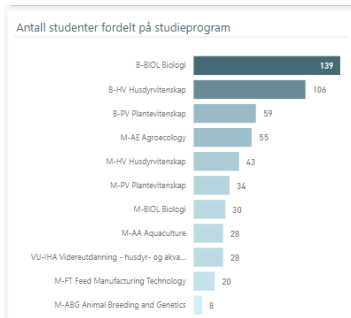

Tabell 4. Studenter per fakultet og program

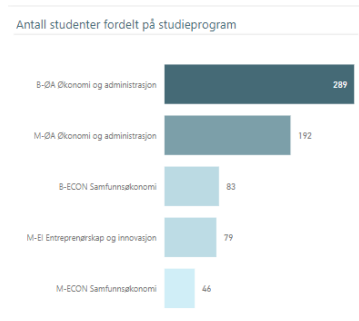
HELE NMBU:

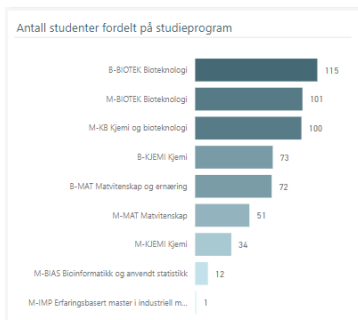
BIOVIT:

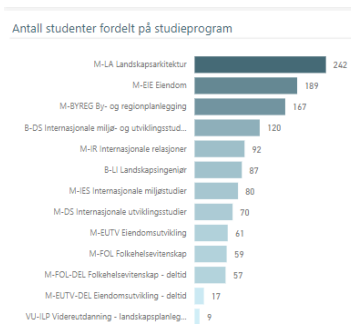
HH:

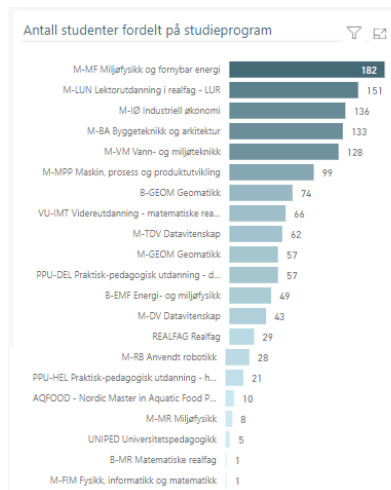
KBM

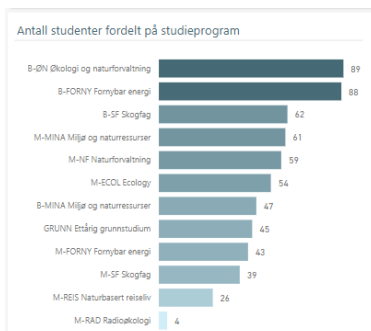
LANDSAM

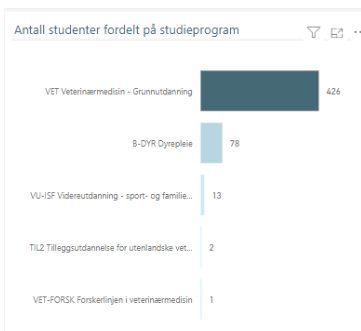
REALTEK

MINA

VET

Resultater fra studiebarometeret

Tabell 5. Alt i alt tilfredshet med studieprogrammet. Øverst totalt for NMBU, nederst per fakultet.

årstall	svar
2019	4,3
2018	4,2
2017	4,2
2016	4,2
2015	4,2

Alt i alt tilfredshet		årstall						svar
FAKULTET	INSTITUTT	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
55 Fakultet for biovitensk..	00 Fakultet for biovitensk..	4,1	4,2	4,1	4,4	4,4	4,2	1,0 4,6
75 Fakultet for miljøviten..	00 Fakultet for miljøviten..	4,2	4,1	4,1	4,5	4,3	4,3	
65 Fakultet for realfag og ..	00 Fakultet for realfag og ..	4,2	4,2	4,4	4,4	4,3	4,3	
35 Veterinærhøgskolen	00 Veterinærhøgskolen	4,6	4,2	4,3	4,2	4,1	4,3	
45 Fakultet for kjemi, biot..	00 Fakultet for kjemi, biot..	4,2	4,4	4,4	4,4	4,1	4,4	
85 Fakultet for landskap o..	00 Fakultet for landskap o..	4,0	4,1	4,0	4,0	4,1	4,2	
95 Handelshøyskolen	00 Handelshøyskolen	4,4	4,1	4,2	4,1	4,0	4,3	

Tabell 6. Gjennomsnittlig tid studentene oppgir å benytte på læringsaktiviteter og egenstudier, samt totalt. Øverst totalt for NMBU. Nederst fordelt på nivå.

	årstall					gjennomsnitt tidsbruk	Avg. tid egenstudier
	2015	2016	2017	2018	2019		
Avg. tid læringsaktiviteter	17,71	17,76	18,25	16,69	18,29	27,50	37,50
Avg. tid egenstudier	19,92	19,90	20,51	19,66	19,74	19,6575	20,5083
gjennomsnitt tidsbruk	37,63	37,65	38,76	36,35	38,03	16,689	18,286

årstall		NSD nivå				gjennomsnitt tidsbruk
		B3 Bachelor 3 år	M2 Master 2 år	M5 Master 5 år	PR Profesjon sstudium	
2019	Avg. tid egenstudier	17,32	21,70	19,71	20,82	27,50
	Avg. tid læringsaktiviteter	18,72	14,83	17,78	26,03	37,50
	gjennomsnitt tidsbruk	36,04	36,54	37,49	46,84	13,50
2018	Avg. tid egenstudier	17,86	21,43	19,80	18,72	19,6575
	Avg. tid læringsaktiviteter	15,56	13,60	15,41	27,61	20,5083
	gjennomsnitt tidsbruk	33,42	35,03	35,21	46,32	15,361
2017	Avg. tid egenstudier	20,07	21,20	20,15	20,74	22,608
	Avg. tid læringsaktiviteter	16,61	14,90	17,42	29,10	
	gjennomsnitt tidsbruk	36,69	36,10	37,57	49,83	
2016	Avg. tid egenstudier	15,36	22,61	20,24	20,44	
	Avg. tid læringsaktiviteter	16,60	14,55	17,71	29,44	
	gjennomsnitt tidsbruk	31,96	37,16	37,95	49,89	
2015	Avg. tid egenstudier	17,96	21,35	20,17	20,43	
	Avg. tid læringsaktiviteter	17,13	13,50	17,32	29,57	
	gjennomsnitt tidsbruk	35,08	34,86	37,49	49,99	

Tabell 2 Indekser på institusjonsnivå og per fakultet. Indekser gir snitt-tall for flere spørsmål innen en kategori.

Indekser - institusjonsnivå

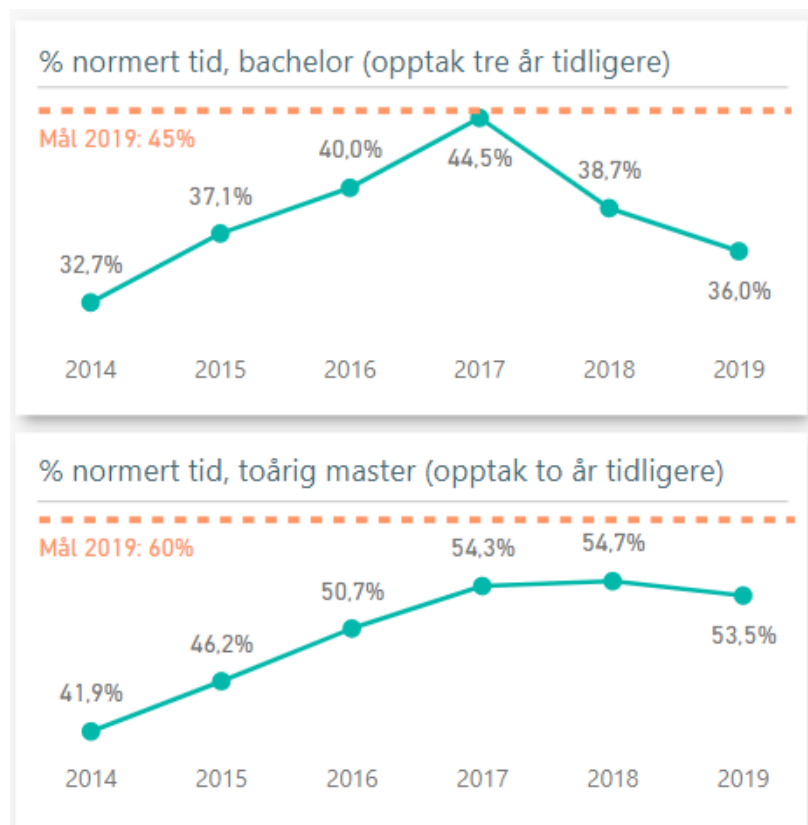
Spørsmålstekst gruppe	årstall					svar
	2015	2016	2017	2018	2019	
Indeks Tilknytning til arbeidslivet						3,3
Indeks Veiledning underveis i praks..						3,8
eget engasjement	3,7	3,6	3,7	3,7	3,7	3,7
eksamen og vurdering			4,0	4,0	4,0	4,0
faglig og sosialt læringsmiljø	4,0	4,1	3,9	4,0	4,0	4,0
forventninger fra faglig ansatte		3,8	3,8	3,6	3,8	3,8
fysisk læringsmiljø og infrastruktur	3,5	3,7	3,6	3,6	3,7	3,7
Indeks Digitale verktøy					3,6	3,6
inspirasjon	4,0	4,1	4,1	4,0	4,1	4,1
læringsmiljø (faglig+socialt+fysisk..	3,7	3,9	3,8	3,8	3,8	3,8
medvirkning	3,5	3,5	3,4	3,4	3,6	3,6
organisering			3,8	3,7	3,8	3,8
praksis	3,4	3,6	3,6	3,4	3,4	3,4
relevans		4,1	4,1	3,4		3,4
tilbakemelding og veiledning				3,4	3,4	3,4
undervisning	3,7	3,6	3,7	3,7	3,9	3,9

Indekser

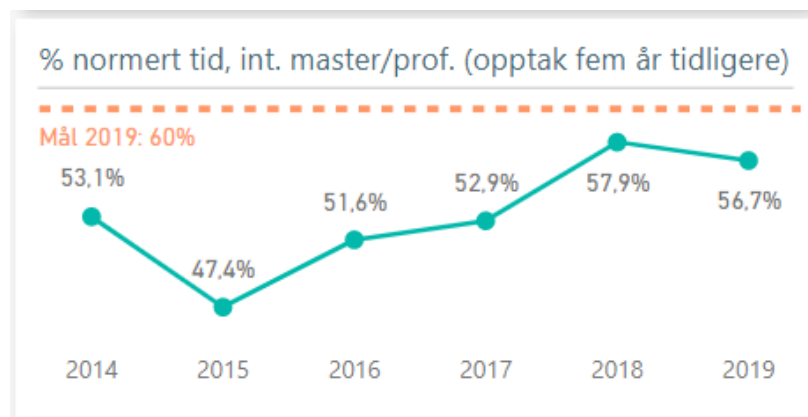
Spørsmålstekst gruppe	svar													
	35		45 Fakultet for kjemi, bioteknologi...		55 Fakultet for biovitenskap		65 Fakultet for realfag og teknologi		75 Fakultet for miljøvitenskap og n..		85 Fakultet for landskap og samfu..		95 Handelshøyskolen	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
digitale verktøy		3,2		3,6		3,4		3,8		3,8		3,5		3,8
eget engasjement	3,6	3,7	3,5	3,7	3,8	3,6	3,5	3,6	3,7	3,8	3,8	3,7	3,8	3,8
eksamen og vurdering	3,7	3,9	3,9	4,1	4,1	4,0	4,0	4,1	4,0	4,1	4,0	4,0	4,0	4,2
faglig og sosialt læringsmiljø	3,9	4,1	3,7	3,8	4,0	3,7	4,1	4,3	4,2	4,1	3,9	3,9	3,9	4,0
forventninger fra faglig ansa..	3,7	3,7	3,5	3,9	3,7	3,8	3,4	3,6	3,7	3,8	3,7	3,8	3,8	3,8
fysisk læringsmiljø og infrast..	3,2	3,1	3,8	4,0	3,8	3,7	3,9	3,8	4,1	4,1	3,3	3,4	3,6	3,8
inspirasjon	4,1	4,2	4,0	4,1	4,1	4,1	4,0	4,1	4,1	4,0	3,9	4,1	3,9	4,1
medvirkning	3,4	3,5	3,4	3,5	3,5	3,7	3,5	3,6	3,5	3,7	3,4	3,4	3,4	4,0
organisering	3,6	3,6	3,8	3,9	3,7	3,9	3,6	3,6	3,9	3,8	3,6	3,7	3,9	4,1
praksis	3,3				3,6		3,5				2,8		4,1	
relevans og tilknytning til ar..	3,8	3,5	2,8	2,9	3,4	3,3	3,5	3,5	3,3	3,2	3,2	3,3	3,4	3,5
tilbakemelding og veiledning	3,2	3,1	3,3	3,5	3,7	3,5	3,3	3,6	3,6	3,6	3,4	3,3	3,4	3,5
undervisning	3,6	3,7	3,7	3,9	3,8	4,0	3,6	3,8	3,9	4,0	3,8	3,9	3,8	3,9
veiledning underveis i praksis..		3,8						4,1				3,5		3,8

Gjennomføring og frafall

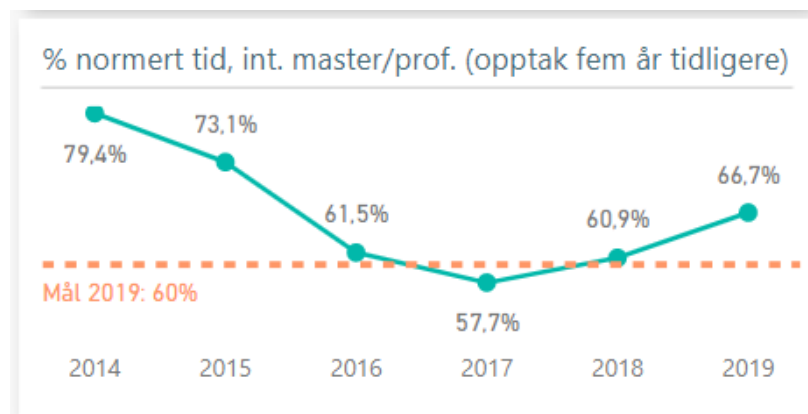
Tabell 8. Gjennomføringsoversikt

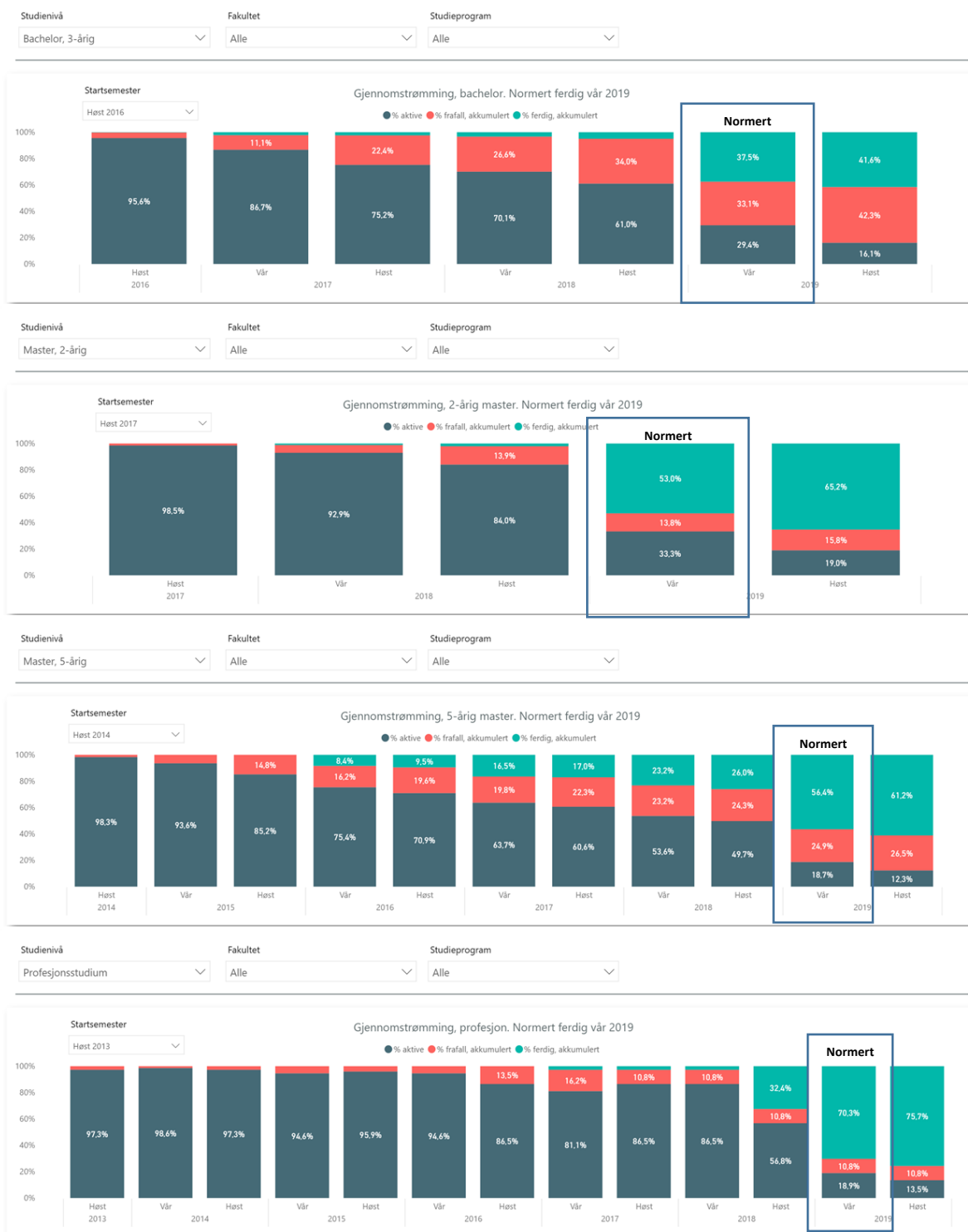
5-årig master

Profesjonsutdanning (VET)

Tabell 9. Gjennomføring som viser normert ferdig vår 2019 og ferdig høst 2019 (ett semester forsinket)

Vedlegg 2 Status for gjennomførte tiltak i 2019

En fullstendig beskrivelse av tiltak og status kan lese av behandlingen i NMBUs studieutvalg, [sak 14/19, vedlegg «Kvalitetsmelding 2018 – status for gjennomførte tiltak i 2019»](#). Fagmiljøenes løpende arbeid er det viktigste tiltaket innenfor de fleste områder. Rapportering for dette skjer i styringsdialog og i programrapportering og status for disse tiltakene gjengis derfor ikke her.

Sektormål 1: Høy kvalitet i utdanning og forskning

1.1 Gjennomføring

- **Videreføring av innsats for å bedre gjennomføring av de store emnene**

Status: Læringscenteret har kontaktet aktuelle emneansvarlige som har store emner, og det skal gjennomføres en Workshop i januar 2020. Læringscenteret følger opp videre.

- **Utvikling av felles rammer for kontakten med nye studenter før oppstart – videreutvikling**

Status: Dette er et arbeid som følges opp fortløpende, og ved hvert opptak ser man muligheter til forbedringer. Det arbeides med en manual for “beste praksis”, og det arbeides fortløpende med å få god kommunikasjonsflyt, standardisering av svar og forbedring av rutiner og formaliteter.

- **Nytt perspektiv på oppfølging av nye studenter: «Første året» - videreutvikling**

Status: Fadderordningen er gjennomgått sammen med studentene, og det er gjort endringer i organiseringen av fadderopplegget. Det var mye som fungerte bedre i år enn tidligere, men det er stadig rom for forbedringer. Arbeidet følges opp sammen med aktørene knyttet til fadderordningen.

- **Medarbeiderutviklingstiltak for studieveilederne**

Status: Personal og organisasjonsavdelingen har gjennomført kurs for studieveilederne høsten 2019.

- **Oppfølging av SHoT-undersøkelsen 2018 – ny handlingsplan for NMBU**

Status: På grunn av ressursituasjonen har arbeidet med handlingsplanen for universell utforming og psykososialt studiemiljø ikke startet. Det understrekes likevel at det arbeides fortløpende med tiltak i forbindelse med oppfølging av helse- og trivselsundersøkelsene. Tiltaket følges opp i 2020.

- **Oppgradering og utvikling av fysisk læringsmiljø - Campusplanen (utvikling av læringsarenaene)**

Status: Ikke igangsatt arbeidsgruppe i 2019, som blant annet skal gjennomgå undervisningsrommene og foreslå tiltak for pedagogisk bruk

1.2 Studentenes studieinnsats og tilfredshet

- **Støtte til utvikling av samstemt undervisning**

Status: «Samstemt vurdering» var tematikk på Læringsfestivalen 2019. Læringscenteret har videre hatt veiledning av enkelte programmiljøer i samarbeid med SLL samt tilbyr nettressursen (<https://www.nmbu.no/ansatt/laringscenteret/kurs-og-kompetanse/lub>)

- **Oppfølging tildelingsbrev 2019: Innføring av mentorordning**

Status: Ikke igangsatt.

- **Oppfølging av revidert forskrift om ansettelse og opprykk – krav til pedagogisk kompetanse**

Status: Universitetsstyret har vedtatt meritteringsordning for undervisere, styresak 102/19. Personal- og organisasjonsavdelingen og Læringscenteret jobber videre med implementering av ordning og utvikling av helhetlig løp for kompetanseutvikling. Uniped

- **Evaluering av Læringscenteret**

Status: Ikke igangsatt, står på planen for våren 2020.

- **Støtte til innovativ utdanning**

Status: Det kom inn 11 søknader, derav 6 prosjekter fikk støtte (tema: digitalisering for læring, <https://www.nmbu.no/ffu/talentutvikling/node/26872>). Det arbeides med ulike formidlingsmåter for å spre erfaringer og resultater. PedPod podcasten kom høsten 2019, men er ikke blitt offisielt lansert ennå.

- **Støtte til utvikling av SFU-søknader**

Status: Gjennomført. LANDSAM/SITRAP sendte søknad til SFU-utlysningen 2019. Søknaden gikk dessverre ikke videre til 2. runde. Erfaringene og tilbakemeldinger fra evalueringskomite tas med til eventuelle senere søknader.

1.3 Internasjonalisering

- **Utvikling av arbeidet for økt internasjonalisering**

Status: Arbeidet pågår fortløpende.

Utgående studenter: Det er stor variasjon blant fakultetene hvor godt verdien av internasjonal kompetanse beskrives. Generelt fremgår det tydeligere nå enn tidligere av studieprogrambeskrivelsene, at det er mulighet for og en forventning om at studenter drar på utveksling som en del av programmet. Flere fakulteter er også blitt tydeligere på hvilke samarbeidspartnere de ønsker studentene til. Antallet av studenter som reiser ut, er stort sett det samme som tidligere år, men det er et tydelig skifte fra å utveksle på bilaterale avtaler til utveksling via Erasmus+. Det er svært positivt.

For innkommende gjestestudenter: I samarbeid med fakultetene er studieavdelingen i gang med å utarbeide emnepakker for innkommende gjestestudenter, får dels å effektivisere søknadsprosessen og opptak, dels å kanalisere studenten til de emner hvor det er ledige ressurser.

1.4 Periodisk programevaluering

- **Tettere oppfølging av igangsatte evalueringer**

Status: Til sammen arbeides det med 12 evalueringer, og samtlige er i gang med arbeidet. I tillegg har MINA igangsatt programevalueringer av sin samlede programportefølje i 2019. Det har vært tettere samarbeid mellom studieavdelingen og fakultetene i forbindelse med evalueringene, og det er gjennomført oppstartsmøter i forbindelse med alle evalueringene. VET følger løpende opp de internasjonale akkrediteringene for veterinær og dyrepleier og HH forbereder med en større internasjonal akkreditering av økonomiutdanningene. Status for program som er i prosess:

Sektormål 2: Forsking og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling

2.1 Relevans i utdanning

- **Utvikling av karriereveiledningen**

Status: Det har vært begrenset kapasitet innen karriereveiledning i 2019 på grunn av sykdom. Næringslivsutvalget arbeidet i år svært godt med Karrieredagen, og det var rekordmange deltakere i år.

- **Økt systematikk i det eksterne innslaget i programutviklingen**

Status: Oppfølging av fakultetenes planer for innføring av eksterne medlemmer i programrådene/andre modeller for fast deltakelse skjer i styringsdialog og i programrapporter.

Sektormål 3: God tilgang til utdanning

3.1 Dimensjonering

- **Utenlandspraksis i lærerutdanningen**

Status: Utenlandspraksis i Tanzania med fokus på utdanning for bærekraftig utvikling: Gjennomført første gang våren 2019 med både PPU- og lektorstudenter. Gjennomføres på nytt våren 2020, men tilbudet utvides fra 4 til 5 uker. Interessen større enn kapasiteten.

- **Universitetsskoleprosjektet**

Status: Basert på samarbeidsavtalen inngått med Akershus fylkeskommune høsten 2017 om etablering av universitetsskoler ble det våren 2019 opprettet enkeltavtaler med de fire universitetsskolene med individuelle mål, som er basert på skolen sitt fokusområde innen utdanning for bærekraftig utvikling (UBU).

- **Emnegruppe i informatikk**

Status: Emnegruppen er endret etter vedtak i programråd for lærerutdanning 05.12.2019. Konkrete endringer ligger i saksdokumentene. Emnegruppen har fått et større fokus på programmering, ut ifra behovet i skolene. I tillegg har maskinlæring blitt et nytt valgfritt emne.

- **Felles handlingsplan for EVU**

Status: En felles handlingsplan for NMBU ble utarbeidet av dekanene som en oppfølging av NMBUs delstrategi for etter- og videreutdanning. Handlingsplanen ble vedtatt før sommeren 2019.

- **Incentivordninger**

Status: NMBU-ledelsen har satt av strategiske midler (såkornmidler) for å stimulere til økt EVU-aktivitet. Midlene skal gå til utvikling av nye tilbud. Rektors ledergruppe har diskutert mulighetene for andre incentiver som f.eks. kronetillegg, driftsmidler, andel av overskudd etc. Dette tas videre med personal- og organisasjonsdirektøren.

- **Videreutdanningstilbud i digital kompetanse**

Status: I 2019 har det blitt arbeidet med en kartlegging av behovet i næringslivsklyngen vi samarbeider med. Tilbudene utvikles nå og skal piloteres i 2020.

Sektormål 4: Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem

4.1 Effektivitet

- **Ny strategi for NMBU: føringer for programutvikling**

Status: Det er gjort justeringer i NMBUs kvalitetssikringsrutiner for å styrke og fremme sentrale elementer i NMBUs nye strategi. Arbeidet videreføres i 2020.

- **Ny strategi for NMBU: strategisk vurdering av studieprogramporteføljen**

Status: Det har i 2019 vært innledende drøfting om NMBUs samlede portefølje på RLG/SU-seminar, og saken følges ellers opp i ordinær porteføljebehandling. Det er fortsatt forbedringspotensial for å få en bedre prosess rundt vurderinger av NMBUs samlede portefølje, og arbeidet kan styrkes ytterligere i 2020.

- **Ny strategi for NMBU/Utviklingsavtalen med KD: utvikling av felles emne for NMBU-studenter**

Status: Arbeidet med å definere hva NMBU legger i tverrfaglig tenking og problemløsninger er godt i gang, og arbeidet videreføres i 2020. I januar 2020 starter også det nye emnet INN271, Bærekraftig entreprenørskap (5 sp). Emnet er en pilot på Tverrfaglig studentarbeid og har fått tittelen «Fremtidens mat: Fra fråtsing til ressursknapphet»

- **Ny strategi for NMBU/Utviklingsavtalen med KD: utvikling i bruk av idéverksteder**
 Status: Realtek følger opp dette tiltaket, og det er på plass en prosjektplan for en videreutviklet versjon av EIK idéverksted.
- **Ny strategi for NMBU/Utviklingsavtalen med KD: utvidelse av potten med såkornmidler til tverrfaglige prosjekter med bærekraftprofil**
 Status: Utlysning fant sted vår 2019, gjennomført.
- **Nytenking rundt FFU-satsingen**
 Status: NIFU har gjennomført en evaluering av NMBU satsing på fremragende forskning og utdanning. Evalueringen følges opp i 2020.
- **Vurdering av modell for studieårets inndeling ved NMBU**
 Status: Det har vært innledende drøfting i RLG/SU-seminar, men på grunn av ressursituasjonen har det ikke blitt prioritert å jobbe videre med dette tiltaket.
- **Utvikling av piloter i undervisningen**
 Status: Følges opp av fakultetene samt via utlysningen av støtte til utvikling av innovativ undervisning.
- **Effektivisering av hverdagen for fagpersoner**
 Status: Dette er et arbeid som studieavdelingen arbeider med fortløpende. Innenfor de ressursene man har, legges det blant annet stor vekt på god support innen FS, Canvas og WiseFlow. Ny løsning for emneevalueringer integrert i Canvas har kommet på plass i 2019, og sensorer har nå også anledning til å føre sensur digitalt i Fagperson Web.